

**T.C.
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BOŞ ZAMAN YÖNETİMLERİ VE
SOSYALLEŞME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

**Hazırlayan
Kayhan GÖNÜL**

Rekreasyon Yönetimi Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

KARAMAN – 2023

**T.C.
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BOŞ ZAMAN YÖNETİMLERİ VE
SOSYALLEŞME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

**Hazırlayan
Kayhan GÖNÜL**

Rekreasyon Yönetimi Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf ER

KARAMAN- 2023

ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
KISALTMALAR.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	vii
GİRİŞ	1
I.BÖLÜM (BOŞ ZAMAN YÖNETİMİ)	3
I.1.Boş Zaman Kavramı	3
I.2. Boş Zamanın Tarihçesi	6
I.2.1. Modernite Öncesi Boş Zaman	6
I.2.2. Sanayileşme Sonrası Boş Zaman	6
I.3. Boş Zaman Yönetimi	7
I.4. Boş Zamanı Değerlendirme	7
I.4.1. Boş Zamanı Değerlendirme Yararları	8
I.4.2. Boş Zamanı Değerlendirme Eğilimini Etkileyen Faktörler	10
I.4.2.1. Aile Etkisi.....	11
I.4.2.2. Referans Grupları	11
I.4.2.3. Önceki Fikirler.....	11
I.4.2.4 Kültür	11
II.BÖLÜM (SOSYALLEŞME)	13
II.1. Sosyalleşme Kavramı	13
II.2. Sosyalleşmenin Özellikleri.....	15
II.3. Sosyalleşme Süreci	16
II.3.1.Sosyalleşme Sürecine Etki Eden Faktörler	17
II.3.1.1. Aile	18
II.3.1.2. Okul (Eğitim)	18
II.3.1.3. Arkadaş Grupları	20
II.3.1.4. Kitle İletişim Araçları.....	21
III.BÖLÜM (YÖNTEM).....	24
III.1.Verİ Toplama Araçları ve Toplama Yöntemi	24
III.2.Amaç.....	26
III.3.Sayıtlar	26
III.4.Çalışmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları	26

IV.BÖLÜM (BULGULAR).....	28
V.BÖLÜM (TARTIŞMA).....	37
VI.BÖLÜM (SONUÇ).....	46
VII.ÖNERİLER.....	49
KAYNAKÇA	51
EKLER	66

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde, araştırmanın şekillendirilmesi, ortaya çıkarılmasında yardımlarını ve desteğini esirgemeyen kıymetli tez danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Yusuf ER' e

Yüksek lisans eğitimim boyunca her fırsatta desteğini, bilgisini esirgemeyen her konuda yardımcı olup sorunlarımı çözen değerli Arş. Gör. Abdullah ÇUHADAR hocama,

Hayatımın her alanında bana destek olan, yanımda olduklarının bilinciyle güç bulduğum kıymetli babam Hasan GÖNÜL ve annem Nurcan GÖNÜL' e, dert ortağım en yakınım olan abim Ömer Faruk GÖNÜL' e, uzaktan bile yardımını, desteğini esirgemeyen kardeşim Osman GÖNÜL' e, mutluluk veren küçük kardeşlerim M.Yasin, Enes GÖNÜL ve huzur veren yanımda olmasıyla güç bulduğuma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Kayhan GÖNÜL

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Üniversite öğrencilerinin boş zaman yönetimlerinin sosyalleşme düzeylerine etkilerinin incelenmesidir.

Çalışmanın evrenini üniversite öğrencileri oluştururken örneklemini ise Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler tarafından oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerinin toplanmasında; öğrencilerin boş zaman yönetimlerini ölçmek amacıyla 15 maddeden oluşan Boş Zaman Yönetim Ölçeği, sosyalleşme düzeylerinin incelenmesi amacıyla 34 maddeden oluşan Sosyalleşme Ölçeği ve sosyodemografik bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın hipotezlerini test etmek amacıyla verilerin analizinde, aritmetik ortalama, standart sapma, frekans/yüzde, normal dağılım testi (Kolmogorov-Smirnov test) gibi betimsel istatistiklerin yanında, ikili karşılaştırma t-testi (Mann-Whitney U test), çoklu karşılaştırmalarda varyans analizi (Kruskal Wallis-H test) yapılmıştır. Varyans analizi testinden sonra anlamlı farklılığın hangi gruplarda olduğunu belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalardan kaynaklanabilecek tip I ve tip II hataları önlemek için bonferroni düzeltme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın sonuçları incelendiğinde boş zaman yönetim ve sosyalleşme ölçeklerinin alt boyutlarında cinsiyet, hissedilen refah düzeyi, haftalık boş zaman süresi yeterliliği, serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığı, boş zaman yönetimi ile sosyalleşme düzeyleri değişkenlerinde anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Boş Zaman Yönetimi, Sosyalleşme, Üniversite Öğrencileri

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the effects of university students' leisure management on their socialization levels.

While the universe of the study is composed of university students, the sample is formed by students studying at Karamanoğlu Mehmetbey University. In collecting the data of the study; Leisure Management Scale consisting of 15 items was used to measure students' leisure management, Socialization Scale consisting of 34 items and a sociodemographic information form were used to examine their socialization levels. In order to test the hypotheses of the research, descriptive statistics such as arithmetic mean, standard deviation, frequency/percentage, normal distribution test (Kolmogorov-Smirnov test), paired comparison t-test (Mann-Whitney U test), analysis of variance in multiple comparisons (Kruskal Wallis-H test) was performed. After the analysis of variance test, the bonferroni correction method was used to prevent type I and type II errors that may arise from pairwise comparisons to determine which groups had significant differences.

When the results of the research were examined, it was determined that there were significant differences in the sub-dimensions of the leisure time management and socialization scales in the variables of gender, perceived welfare level, weekly leisure time adequacy, frequency of benefiting from leisure organizations, leisure management and socialization levels.

Keywords: Leisure Management, Socialization, University Students

KISALTMALAR

BZYÖ : Boş Zaman Yönetim Ölçeği

SÖ : Sosyalleşme Ölçeği

Ort : Ortalama

N : Kişi Sayısı

p : Anlamlılık

ABY : Amaç Belirleme ve Yöntem

D : Değerlendirme

BZT : Boş Zaman Tutumu

P : Programlama

S : Sosyalleşme

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre İstatistiksel Dağılımları.....	28
Tablo 2. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	29
Tablo 3. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	30
Tablo 4. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Varyans Analizi Sonuçları.....	31
Tablo 5. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Hissedilen Refah Düzeyi Değişkenine Göre Varyans Analizi Sonuçları.....	32
Tablo 6. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Haftalık Boş Zaman Yeterliliği Değişkenine Göre Varyans Analizi Sonuçları ...	33
Tablo 7. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Serbest Zaman Kuruluşlarından Faydalanma Sıklığı Değişkenine Göre Varyans Analizi Sonuçları.....	35
Tablo 8. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi ve Sosyalleşme Düzeyleri Arasındaki Korelasyon Testi Sonuçları.....	36

GİRİŞ

Zaman insanların paha biçemediği, satın alamadığı en önemli kaynaktır. Boş zaman geçmişten günümüze kadar var olmuş bir zaman dilimidir. Eskiden sadece soylulara ve üst tabakaya hitap eden serbest zamanlar, günümüze halk olarak bilinen geniş kitlelere yayılmış ve herkesin fayda görebileceği bir kavram olarak hayatımızda yer etmiştir (Ağaoğlu, Taşmektepligil ve Bayrak,2005).

Zaman değer biçilemeyen bir kaynak olduğu için zamanın değerini bilmek gerekir. Çevremizde insanların çoğu boş zamanları gereksiz veya boş zamanlarda yapılan aktiviteleri değersiz görmektedir. Özellikle aileler çocuklarının boş zamanları olmamasını, her fırsatta derslerine çalışmalarını isterler. Bu tavır ve düşüncelerde ısrarlı oldukları için çocuklarda da verim düşmektedir. Sporcular içinde örnek verecek olursak günün büyük bölümünde antrenman yapan bir sporcu boş zamanlarını gereksiz zaman olarak gördüğü takdirde gelişimin en büyük faktörlerinden biri olan dinlenmeyi bile tam anlamıyla yapmadığı zaman gelişimi durur ve gelişim süreci eksi yönde devam eder. Bu durumu her yaş grubu, her meslek grubu vs. çoğaltabiliriz. Aslında boş zamanlarını verimli geçiren bireyler, uğraşmakta oldukları işlerinde, görevlerinde ve ödevlerinde daha da başarılı olmalarını sağlar. Bunların üstüne bireylerin sağlıklarında da önemli ölçüde olumlu katkılar sağlamaktadır. Yerlisu ve arkadaşları (2012) yapmış oldukları çalışmada boş zaman istekliliği, yaşam tatmini ile boş zaman etkinliklerine dahil olma fazlalığıyla anlamlı bir ilişki olduğundan bahsetmişlerdir.

Günümüzde globalleşen dünya insanlara durmadan tüketmeyi aşılamaktadır. Tüketim için gereken materyaller, reklamlar, özendirme vb. gibi süreçler ile insanları tüketime itmektedir. İnsanlar ihtiyaçları olmayan ürün ve hizmetleri reklamlar, özendirmeler yoluyla değer öderler. Daha üst bir sosyal statüde görünmek için, çevresinde kabul görmek için ve daha sayabileceğimiz birçok sebepten ötürü insanlar durmadan tüketim içindedirler. Bu tüketim çılgınlığı için en temel gereksinim paradır ve insanlar paraya ulaşmak için uzun mesailer yaparak daha çok çalışarak boş zamanlarını azaltıp değerini göz ardı edebilirler. Sadece bu şekilde düşünürsek doğru olmaz. İnsanlar geçim derdi ile uğraşırlarken boş zaman gibi bir düşünceleri dahi olmayabiliyor. Düşünceleri olsa dahi boş zamanlarını nasıl yönetecekleri hakkında kesin ve sağlıklı bilgiye sahip değiller. Güçer ve arkadaşlarının (2019) yapmış olduğu çalışmada boş zaman yönetiminin bireyde fiziksel ve ruhsal sağlıklarını korumalarına yardımcı olduğundan ayrıca bireyden topluma kadar fayda sağlayacağından bahsetmişlerdir. Işık ve Cengiz (2018) boş zaman yönetimi sayesinde suça karşı koyabilme ve suç işleyenleri geri topluma kazandırarak topluma katkı sağlanacağını açıklamışlardır.

Sadece boş zamana sahip olmak bireylerin sağlıkları, gelişimleri, psikolojik sağlığa kavuşmada yardımcı olmaz. Boş zamanlarını nasıl yöneteceklerini bilmeyen bireyler etkili bir boş zaman geçiremezler. Boş zaman yönetiminin bireyler ve bireylerin meydana getirdiği toplumun yaşam kalitesini, sağlığını ve daha birçok özelliklerine olumlu fayda sağladığı için toplumsal olarak dikkat çekilmesi faydalı olacaktır.

I.BÖLÜM

BOŞ ZAMAN YÖNETİMİ

I.1.Boş Zaman Kavramı

Gürbüz ve Henderson (2013) boş zaman kavramının literatürde ‘leisure’ olarak kullanıldığını Türkçe ’de ise boş zaman, serbest zaman olarak kullanıldığını ifade etmişlerdir. Boş zaman kavramı üzerine literatürde birçok çalışmaya ulaşmak mümkündür. Boş zaman değişken bir kavram olup, tek bir tanımı bulunmamakla birlikte kültürden kültüre toplumdan topluma değişiklik göstermektedir(Çuhadar, 2020).

Dünya sürekli kendini geliştirmekte ve değişmektedir. Bu bağlamda bireylerin fizyolojik ve psikolojik durumlarında farklılıklar olacaktır. Bireylerin ihtiyaçları, istekleri de bu düzlemde değişmektedir. Demirel ve arkadaşları (2017) büyüyen dünyada boş zaman anlayışları ve rekreasyon, kişilerin fizyolojik ve psikolojik iyi olma durumlarının sürdürülebilir olmasını sağladığını ifade etmişlerdir.

Boş zaman, teknik gelişim ve sosyal önlemler sonucunda kişinin üretime yönelmiş çalışmaları sonrası veya onu izleyen, girişmekte olduğu üretim dışı faaliyetler sonucu harcayabileceği süre şeklinde tanımlanabilir (Bodur, 1988).

Yağmur ve Gaberli (2020) yapmış oldukları çalışmada Dünya Boş Zaman ve Rekreasyon Birliği’nin boş zaman açıklamasına göre kişinin ortaya yeni bir şey koymasına, keyif ve haz almasına bunlar sayesinde daha sağlıklı bir yaşam sürmesine yardımcı olması olarak açıklandığını belirtmişlerdir.

Bireyler temel ihtiyaçlarının dışındaki zamanda hem bedensel hem de zihinsel olarak dinlenmek, rahatlamak ister. Özellikle son dönemlerde artan nüfus, yeşil alan azlığı ve büyük binaların arasında sıkışmış olan bireyler boş zamanlarına çok daha önem verdikleri görülmektedir. Stresten, sıkıntılardan biraz da olsa uzaklaşmak her bireyin başlıca isteklerinde yer alır. Sadece yetişkin bireyler için değil çocuklar, gençler, yaşlılar, özel gereksinimli bireyler içinde bu durum hakimdir. Boş zaman genel bir tanım ile kişinin hem kendisi hem diğer kişiler için bütün mecburiyetlerden ya da sosyal mecralardan uzaklaştığı ve şahsi iradesi ile tercih edeceği bir aktiviteyle meşgul olacağı vakit dilimi şeklinde ifade edilebilmektedir (Soyer ve ark., 2017; uhadar ve ark., 2019).

Çuhadar (2020) boş zamanı insan hayatında büyük alan kaplayan ve insanların hayatında çok fazla gereksinim hissettiği olarak açıklamıştır. Sanayinin zaman anlayışına yeni açıklamalar getirerek iş harici zaman dşncesiyle bireylerin istedikleri gibi geçirebilecekleri informal alan olarak adlandırıldığından bahsetmiştir. Çoruh (2013) bu alan için boş zaman, serbest zaman ve zgr zaman kavramlarının literatürde kullanıldığının açıklamıştır.

Stebbins (2013) ise, boş zamanı sekiz alt başlık altında tanımlamıştır:

- Boş zaman, bir başka kişinin zorlaması olmadan yapılan bir faaliyettir,
- Boş zamanın temelinde, katılımcının yapmak istediği faaliyetler vardır,
- Boş zaman, bireyin kendini gerçekleştirmesine ve ifade etmesine imkan tanır,
- Boş zaman kavramı hoş olmayan zorlamalardan uzak geçirilen zamandır,

- Boş zaman, sosyal bir kurumdur,
- Boş zaman iş/yaşam dengesi için bir dayanak oluşturmaktadır,
- Boş zaman insanın serbest vaktinde ne yaptığıyla ilişkilidir,
- Boş zaman dünyada büyük ve geniş bir imaj oluşturur. Bilgi çağına geçişle birlikte boş zamanın önemi daha da artmıştır.

Çubuk (1984), boş zaman kavramının 3 ana fonksiyonu olduğunu ileri sürmüştür.

Dinlenme Fonksiyonu: Boş zamanı ağırlıklı olarak daha fazla şekillendiren ve çeşitli algılamalarla, iş yaşamı süresince değerlendirilen esas bir işlev olduğunu rapor etmektedir. Dinlenme, tekrar elde etme veya çalışma sonrası gerginlik ve bitkinlikten kurtulma ile bedensel aşınmaları ve sinir gerilimlerini yok eden bir işlevi üstlenmiştir. İş saatlerinin 12– 15 saat olduğu sanayi devriminin ilk zamanlarında, çalışanlar boş zamanlarında dinlenme fonksiyonunu sadece bedensel gücü yeniden kazanmak adına kullanmışlardır. İşçiler için boş zaman, yalnızca bir sonraki çalışma gününe fiziksel olarak hazırlanmayı ifade etmektedir (Karaküçük, 2005).

Eğlenme Fonksiyonu: Can sıkıntısını ortadan kaldıran veya oluşan sıkıntı sonrasında eğlenmeyi ve rahatlamayı ifade eden bir fonksiyondur (Binbaşıoğlu ve Tuna, 2014).

Gelişim Fonksiyonu: Birey fikrini günlük faaliyetlerin otomatizminden kurtaran, daha büyük sosyal katılıma olanak oluşturan ve bireyin karakterini geliştirip ortaya koymasına eğilimli olan ve bencil olmayan faaliyetleri kapsar (Karaküçük ve Ekenci, 1995).

I.2. Boş Zamanın Tarihçesi

Boş zaman aktiviteleri geçmiş dönemde modernite öncesi boş zaman ve sanayileşme sonrası boş zaman olarak iki başlık altında incelenmiştir (Çuhadar, 2020).

I.2.1. Modernite Öncesi Boş Zaman

Boş zamanın tarihçesine bakıldığında Antik Yunan’da boş zaman iş dışındaki boş zaman olarak görülmemiş iyilik, dünya güzellikleri, bilim gibi konularda eyleme dökmek veya bu konular üzerinde düşünmek olarak benimsenmiştir. Boş zaman estetik hazlar, beğeni oluşturma ve ruhsal olarak ilerleme ve iyileşme zamanı olarak görülmüştür. Boş zaman, bu yüzden iş/çalışmayla ilişkilendirilmekten uzak idi. İş-boş zaman algısı, sınıfsal düzeyde farklı değer ve ayrışma sahipti (Gediz, 2012).

Antik Yunan’da boş zamanı olan insanlar sadece toplumun üst tabakasına aitti. Köleler ve devamlı çalışmakla yükümlü tabakada ise boş zaman kavramı görülmemekteydi. Antik dönemde tam anlamıyla “boş zaman sınıfları”nın egemenliği söz konusudur (Gediz, 2012).

I.2.2. Sanayileşme Sonrası Boş Zaman

1990’lü yıllarda işçilere çalışma saatlerinde azaltma, boş zamanlarının fazlaştırılması iş verimin çok daha üst seviyelere çıkmasını göstermiştir. İlk senelerde Fredick Winslow Taylor’un savunduğu klasik yaklaşımın üretim veriminin, işçi veriminin daha yüksek olması için çok daha fazla çalışılmalı çok daha fazla mesai harcanmalı düşüncesi benimsenmiştir. Zaman geçtikçe “neo-klasik” birey merkezli yaklaşımın onay görmesiyle bireylerin istirahat ederek ve daha az uğraş vererek daha fazla üretim gerçekleştirdiği ortaya çıkmıştır (Uygur, 2007; Akyüz, 2015).

I.3. Boş Zaman Yönetimi

Zaman yönetiminin bireylerin hayatlarına çok faydalı etkiler bırakacağı üzerine literatürde birçok araştırma bulunmaktadır. Literatür incelendiğinde, zamanın eşsiz ve kıt bir kaynak olduğunu ve boşa harcanmaması gerektiğini ifade eden, bu yüzden de zamanın etkili yönetimine vurgu yapan sayısız kaynağa rastlanmaktadır (Çuhadar, 2020). Zaman yönetimi ile ilgili bu kadar çok eserin bulunması, aslında zaman kavramının tüm boyutlarıyla beraber ne kadar önemli ve üzerinde durulması gereken bir konu olduğunu göstermektedir (Arı, 2017).

Zaman yönetimi ile ulaşabileceğimiz çok sayıda araştırma var iken boş zaman yönetimi ile ilgili çalışmaların sayısı çok düşüktür. Boş zamanın öneminin artmasının bir sonucu olarak, bu alanda çalışan birçok araştırmacı boş zaman yönetimi kavramını zaman yönetiminden ayrı bir kavram olarak değerlendirme gerekliliğinin önemini vurgulamıştır (Akgül ve Karaküçük, 2015). Bireyler günlük monoton hayatlarından uzaklaşmak için boş zamanlarını değerli hale getirmek adına birçok farklı etkinlikler ile uğraşmaktadırlar. Kişiler boş zaman etkinliklerini verimli ve etkin geçirebilmeleri için boş zaman yönetim fonksiyonlarını iyi planlamalıdır (Er ve ark., 2020).

I.4. Boş Zamanı Değerlendirme

Devamlı gelişen ve modernleşen dünyada insan gücüne ihtiyacın giderek azalması sonucunda boş zaman yönetimi kavramının önemi gün yüzüne çıkmıştır. Bireylerin boş zamanlarını değerlendirme şekilleri, hedeflenen faydanın sonuca ulaşp ulaşmadığı, arzulanan isteklerin karşılanıp karşılanmadığı, katılım sağlanan etkinlikten haz ve mutluluk alıp almadığı geri dönüşler ve değerlendirmeler önemli hale gelmiştir. Boş zaman etkisiz

ve gereksiz zaman dilimi olarak görmemek gerekir aksine olumlu ve faydalı şekilde geçirilen boş zaman bireylerin ve toplumun dinamik olmasını sağlayacaktır. Çuhadar (2020) bireyler boş zamanlarını en doğru şekilde geçirmeleri halinde toplum yaşamlarında devamlılıklarını ortaya çıkardığından bahsetmiştir. Bununla birlikte yoğun, karmaşık ve sıkıcı iş ilişkilerinin yabancılaştırıcı etkisine karşılık, kişinin özgüvenini kazanmasına ve toplumsallığı realize etmesine de yardımcı olmaktadır (Karlı ve ark., 2008; Lewis, 2003). Çağdaş toplumlarda boş zamanı kullanma, kişinin yaşam kalitesini yükselten ve geliştiren en mühim faktörlerden birisi olup, kişinin kendisini fark etmesine, yenilemesine ve ortaya koyabilmesine fayda sağlamaktadır (Aslan ve Cansever, 2012; Çuhadar ve ark., 2019).

1.4.1. Boş Zamanı Değerlendirme Yararları

Boş zamanları değerlendirmek bireyler için son derece önem arz etmektedir. Bireylerin ve toplumun fiziksel ve ruhsal sağlığı için boş zamanları doğru değerlendirilmesi gerekir. Çakırcıoğlu (1998) bireyler boş zamanlarını en etkili şekilde gerçekleştirdiklerinde, kişiye beğenilerini, keyiflerini, kabiliyetlerini, ödev ve görevlerini, hür olmalarını ve bunun sayesinde kendilerine var olma olanağı sağladığından bahsetmiştir.

Rekreasyon faaliyetlerinin insana sağladığı yararlar şöyle sıralanmaktadır (Çakırcıoğlu, 1998).

- Macera ve yeni deneyimler edinme, insanların bir arada olma, arkadaşlık kurma, sosyal ilişkileri geliştirme ve iş birliği yapma gibi ihtiyaçlarını karşılar. Özellikle takım oyunları, birlik ruhunu güçlendirir ve insanları bir araya getirir.
- Serbest zaman etkinlikleri, insanlara motor becerilerini geliştirme ve daha iyi koordinasyon sağlama fırsatı sunarak fiziksel sağlamlığı destekler. Bu etkinlikler, bedensel becerilerin geliştirilmesine katkıda bulunur ve hareket kabiliyetinin artmasını sağlar.
- Dinlenme; Yoğun ve stresli bir günün ardından hoş giden bir rekreasyon faaliyeti (televizyon izleme, kitap okuma, sinemaya gitme, tiyatroya gitme, spor yapma vb.) aracılığıyla kişiyi dinlendirir. Dinlenme, fiziksel, zihinsel ve ruhsal açıdan gerçekleşebilir. Bu faaliyetler, bedeni rahatlatır, zihni sakinleştirir ve ruh halini dengelemeye yardımcı olur.
- Hizmet duygusu; Bir öğretmenin geliştirdiği öğrenciler üzerinde meydana gelen olumlu değişimleri fark edip mutlu olması örnek olarak gösterilebilir.
- Güzellikten hoşlanma; Serbest zaman aktiviteleri ve planlı bir serbest zaman öğretimi bireyin mutlu olmasını ve memnun olarak öğrenmesini meydana getirir. Mesela; doğanın çekiciliği, peyzaj sahaları, el işçiliği mimariler, çekici bir yapıdan etkilenme gibi.
- Zihinsel yetenekleri kullanma, forumlar, tartışma grupları, müzakereler, satranç, doğa incelemeleri, yazma, beste yapma, şarkı söyleme, briç gibi aktiviteler aracılığıyla gerçekleştirilir ve aynı zamanda bir zeka işidir. Bu faaliyetler, zihinsel becerileri zorlar,

analitik düşünmeyi teşvik eder, problem çözme yeteneklerini geliştirir ve yaratıcılığı ortaya çıkarır.

- İnsanların dinlenme ve eğlenme ihtiyacı, serbest zamanlarını değerlendirerek karşılanır ve bu sayede hayata olan bağları güçlendirilir ve mutlu olurlar. Serbest zaman etkinlikleri, insanlara kendilerini rahatlatma, keyif alma ve zevkli vakit geçirme fırsatı sunar. Bu etkinlikler, stresi azaltır, enerji depolarını yeniler ve yaşamdan zevk alma duygusunu artırır. Aynı zamanda, insanların sosyal ilişkilerini güçlendirir ve yeni deneyimler kazandırarak kişisel gelişimlerini destekler.
- Kesif etme ihtiyacı, yeni roman yazmak, resim yapmak gibi yaratıcı faaliyetlerle karşılanır. Bu, içsel keşifler yapma ve yeni bakış açıları kazanma imkânı sağlar.
- Kendini ifade etme gereksinimi, sağlıklı bir kişilik geliştirmeye yardımcı olur ve toplumdaki temel hedeflerden biridir.

I.4.2. Boş Zamanı Değerlendirme Eğilimini Etkileyen Faktörler

Gelişen dünyada insanların sıkıntı çektiği problemlerin başlarında gelen boş zamanı değerlendirme de karşı karşıya kalınan engeller ve bu engellere sebep olan faktörlerin neler olduğunun açıklanması bireylerin günlük monoton hayatlarından, stresten uzaklaşabilmeleri bakımından önemlidir. Boş zaman değerlendirme eğiliminin etkileyen faktörler aile etkisi, referans grupları, önceki fikirler, kültür şeklinde sıralanabilir (Kazancı, 2018).

I.4.2.1. Aile Etkisi

Bireyin karakteri, mesleği, hayata bakış açısı gibi konularda aile etkisinin büyük bir ölçüde yer kapladığı ve her alanda olduğu gibi boş zaman ve boş zamanı değerlendirme konusunda da etkisi vardır. Bireyin boş zamanı değerlendirmesinde ekonomi, yaşam tarzı gibi temel konular belirlerken bunun yanında ailenin boş zaman tecrübeleri, boş zamanı değerlendirme konusunda alışkanlığı da bireye boş zaman konusunda bir rehberlik sunar. Aynı zamanda aile içerisindeki çeşitli etkenlerde de boş zaman faaliyetlerini etkilemektedir (Köybaşı, 2006).

I.4.2.2. Referans Grupları

Bireyin hayatının her alanında aile etkisinin rolü ne kadar büyükse çevrenin rolü de bir o kadar büyüktür. Boş zaman alışkanlıklarında ailenin etkisi kadar çevrenin, arkadaş ortamların, grupların boş zaman alışkanlıklarına şekil ve yön vermede bireyi etkileyen önemli faktördür. Bedir (2016) kalabalık şekilde icra edilen etkinliklerde insanların motivasyonunun çok daha üst seviyelere çıktığından bahsetmiştir.

I.4.2.3. Önceki Fikirler

Bireylerin arkadaş grupları, sosyal grupları vardır ve bu gruplarda fikir liderleri bulunmaktadır. Bu fikir liderin daha önceden boş zaman deneyimleri vardır ve bu deneyimler üzerine yeni deneyim fikirleri üretirler. Gruplar tarafından deneyip tecrübe edilen üretilmiş fikirler ile yeni boş zamanları değerlendirme aktiviteleri olur. Yeni boş zaman hizmetlerine adapte olmak normal bir dağıtım eğrisini takip eder (Köybaşı, 2006).

I.4.2.4 Kültür

Yaşam içerisindeki farklı etnik topluluklarının yaşam stilleri, sahiplenme davranışları, iş dışı kalan zamanlarındaki ihtiyaç ve istekleri farklılık göstermektedir.

Değişik etnik toplulukların istenilen bir pazarda karma unsurları bu grupları ortaya çıkarmak için kullanılabilir (Çuhadar, 2020). Ek olarak serbest zaman, çevresel etkiler üzerinde yaptığı kültürel faaliyet şekillerini de içerisine almaktadır (Köybaşı, 2006).

II.BÖLÜM

SOSYALLEŞME

II.1. Sosyalleşme Kavramı

Sosyalleşme, bireyin toplum içinde yer alarak, çeşitli grupların bir üyesi olarak kabul gören değerleri, tutumları ve davranışları benimsemesini ve kurumsal normlara uygun bir şekilde sergilemesini sağlayan bir kültürel uyum sürecidir (Güney, 2000).

Sosyalleşme; toplumda mevcut ya da beklenen rolleri yerine getirmek için gerekli olan becerilerin, bilgilerin, değerlerin, eğilimlerin ve benlik algılarının özümsemesi ve gelişimi olarak tanımlanmaktadır (Kenyon, McPherson, 1971).

Sosyalleşme bir bireyin kendisi aracılığıyla kültürel tutumları, değerleri ve grubun rollerini öğrendiği ve bunun sonucunda kendisine has bir kişilik kazandığı ve toplumun bir ferdi olduğu ve sosyal etkileşim sürecinin oluştuğunu ortaya koyar (Kenyon, McPherson, 1974).

Sosyalleşme, toplumun bir üyesi ve topluma ait olma, diğer insanlarla birlikte yaşamayı öğrenme sürecidir. Bu süreç içinde birey, diğer insanlarla etkileşimi yoluyla kendine özgü toplumsal davranış ve değerleri geliştirir (Uluğtekin, 1991).

Sosyalleşme Alman dilince “sozialization”, Fransız dilinde “socialisation”, İngiliz dilinde ise “socialization” olarak kullanılmaktadır. Türkiye’de pek çok kaynakta sosyalizasyon, sosyalleşme ve toplumsallaşma kelimelerinin aynı anlamda kullanıldığı görülmektedir (Elçi, 2008; Erkal, 2000; Coştu, 2009).

Elçi (2008) sosyalleşme kavramını literatüre kazandıran ve kullanan kişinin Emile Durkheim olduğunu ifade etmiştir. Durkheim göre eğitimi yetişkin bireylerin bebekleri, çocukları, ergenleri ve gençleri sosyalleşmeyi öğretmek, hayata hazırlamak, psikolojik olarak yetiştirmek, erdem ve ahlakı öğretmek olarak nitelendirir. Durkheim, eğitimi ikiye ayırmıştır. Birincisi olan metotlu sosyalleşmeyi okul hayatı olarak nitelendirirken ikinci eğitim ise metotsuz sosyalleşmeyi bilinçsiz, gelişi güzel ve plansız olarak nitelendirir.

Atalay (2012) sosyalleşmeyi; bireyin başka bireylerle etkileşime girmesi sonucunda belirli bir toplumun; duyma, yapma, düşünme biçimlerini öğrenme ve bunları benimseme süreci olarak tanımlanmaktadır.

Bardakçı (2010) sosyalleşmeyi, insanın doğal yapısında var olan ve dolayısıyla bireyin doğumdan itibaren sürekli olarak diğer bireylerle etkileşim içinde olma ihtiyacına işaret eden bir süreç olarak açıklamaktadır. Bu süreçte ortaya çıkan yetilerin tek başına anlam ifade etmediğini, ancak toplum içinde anlaşılıp değer kazandığını belirtmektedir. İnsanlar sürekli etkileşim ve değişim içinde oldukları bu sistemde, diğer canlılar arasında farklarını ortaya çıkararak gelişir, sosyalleşir ve kültürlerini yayma imkanına sahip olurlar.

İnsan sosyal bir varlık olduğundan dolayı kültürel ortam, insan ilişkileri bireylerin ve toplumların yapısını oluşturmaktadır. Bireyler yaşamları boyunca yaşadıkları toplumla uyum sağlamak ister ve bu çaba bireyin doğduğu andan ölümüne kadar devam etmektedir. Bu süreç içerisinde sosyalleşme birden fazla farklı faktörleri etkilemekte veya oluşturmaktadır. İlhan (2008) sosyalleşmeyi daha farklı bir perspektifle açıklamış sadece bireylerin birbiriyle sosyalleşmesi değil kendi kültürlerini, kendi kültürlerine bağlı diğer normları veya başka kültürleri de öğrenmesi olarak açıklamıştır.

II.2. Sosyalleşmenin Özellikleri

Bireylerin kendilerine ve yaşadıkları topluma faydalı insanlar haline gelmelerini sağlayan sosyalleşmenin birçok özellikleri vardır. Bu özellikler aşağıda sıralanmıştır.

- İçli (2002) sosyalleşmenin en temel ögesinin toplum olduğunu vurgulamıştır. Dolayısıyla toplumun olmadığı veya bireylerin toplumun içerisinde yer almadığı topluluklarda sosyalleşme olması söz konusu değildir. Toplumların yapısı, anlayışı, düşünüş tarzları farklıdır. En büyük farklardan birisi de kültürdür. Aynı kültürü, aynı ortamı ve yakın zamanlarda yaşayan bireyler için sosyalleşme zorunludur. Bireyler içinde oldukları, üye oldukları toplumda diğer toplum üyeleri ile sosyalleşir ve küçük yaştan itibaren sosyalleştirilmeye başlar. Toplumların kendine özel kimlikleri ve kültürleri olduğu için sosyalleşme sürecinde farklılıklar meydana gelebilir. Ancak günümüzde teknolojinin ilerlemesiyle başka milletten, başka toplumdan ve başka kültürden olan insanlarla insanlar sosyalleşebilmektedirler.
- Sosyalleşme de bir ortama gruba ya da topluma sonradan dahil olanların yönlendirmesi veya etkisi ana temel değildir. Yeni dahil olanlar sosyalleşmek için dahil oldukları üyelere uyumlu olurlar. Bahar (2008) sosyalleşmenin tek taraflı bir süreç olmadığını vurgulamaktadır.
- Sosyalleşme, bireylerin doğumundan ölümüne kadar devam eden bir süreçtir.
- Tunçalp (2011) sosyalleşme bireylere çevresini, algılarını, beklentilerini ve duygularını öğretme yeteneği olarak açıklamıştır.

- Her birey kendine özgü bir kişiliği, deneyim ve tecrübeleri, farklı genetik özelliklerine sahiptir. Sosyalleşme bireylerdeki bu ayırıcı özelliklerin yapısı üzerinde durmamaktadır. Sosyalleşme bireylerin kişiliklerinin ait oldukları topluma, kültürlerine uygunluğu, uygunluklarının öğrenilmesi gibi süreçlerle ilgilidir.

- Sosyalleşme diğer yandan bireyin ait olduğu, üyesi olduğu toplumun normlarını, düşünce yapısını, ahlak ve erdem anlayışını benimsetmektedir. Aytan (2010) bu durumun toplumda bireylerin anlaşmasını destekleyeceğini ve çatışma ortamını ortadan kaldıracağını öne sürmektedir.

- Bireyler fiziksel, ruhsal, deneyimler, duygular, düşünce tarzları, bakış açıları gibi durumlardan dolayı birbirlerinden farklıdırlar. Bunların sonucunda her koşulda birbirlerine benzeyen, tüm olguları uyumlu olan farklı iki bireylere ulaşmak gerçekçi olmaz. Buna rağmen, sosyalleşme kültür ve topluma uyum süreçlerinde aynı payda da buluşma konuları üzerinde durmaktadır. Yağmur (2015) sosyalleşme içerisinde bireylerin biyolojik bakımdan büyümelerinin sonucunda karakterlerinin de değişmesini içermediğini belirtmiştir.

- Şahan (2007) sosyalleşmenin bireylerde topluma ait olma ve o toplumun üyesi olma sürecini incelediğini açıklamaktadır.

II.3. Sosyalleşme Süreci

Sosyalleşme süreci bireyin doğduğu andan itibaren başlayıp hayatı boyunca devam eden süreçtir. Doğduktan sonra bebeğin sosyal çevresi anne, baba, kardeş ve akrabalarından oluşur. Bebek onları görmesi veya hissetmesiyle bebeğin sosyalleşme süreci başlar. Bebeklerin zihinleri, algıları yeni olduğu için onların yeni şeyler

öğrenmesi çok kolaydır. Ailesinden görüp hissettiklerini, ailesinin davranış şekillerini öğrenir ve daha sonra öğrendiklerini uygulamaya başlar. Ailede olumlu davranış kazanımları sayesinde kendine güven, kendini doğru ve rahat şekilde ifade edebilme, olaylar karşısında itiraz etme yetisine sahip olma gibi özellikler kazanması sosyalleşmesine olumlu kazanımlar sağlar. Daha sonra çocukluk, ergenlik, yetişkinlik dönemlerinde bu özellikler yerini karakter olarak alacaktır.

Sosyalleşme sürecinde bireyin toplumda sergileyeceği rollere karşı olan tutumları, kültürel normları, bilgi, davranış ve değerleri ürettiği düşünülmektedir (Söğüt, 2019). Sosyalleşmenin formel ve enformel kanallar yoluyla gerçekleştiği varsayım olarak görülmektedir. Okul, çevresel yapılar, toplum merkezli programlar formel kanallar olarak benimsenmektedir. Enformel kanallarda ise aile, arkadaş çevresi ve kitle iletişim araçlarından oluşmaktadır. Kişiler için sosyalleştirici görevi üstlenen diğer bireyler, olumlu ya da olumsuz etki yaparak kişiyi ya belirli aktivitelerin içine doğru alırlar ya da uzaklaştırırlar (Greendorfer, 2002).

II.3.1.Sosyalleşme Sürecine Etki Eden Faktörler

Sosyalleşme süreci çeşitli sosyal çevrelerde, çok sayıda insanla farklı yollarla edinilir. Bireyler doğduklarında itibaren ilk başta anne, baba, kardeş, akrabaları ile sosyalleşir daha sonra bu çevre okul, okul arkadaşları, öğretmenler, iş arkadaşları, sevgili, eş gibi birçok sosyal çevre ile sosyal çevresi büyür ve şekillenir. Günümüzde gelişen ve büyüyen dünyada teknoloji sayesinde kitle iletişim araçları sosyalleşme kaynağı olarak benimsenir. Sosyalleşmede etkili olan bu faktörler toplumun sahip olduğu kültürün aktarılmasında sorumlu ve önemli organizasyonlardır (Yetim, 2000, 148-151).

II.3.1.1. Aile

Toplumdaki en küçük çekirdek yapı olarak görülür. Erkal (1997) aileyi toplumun yapısında, işleyişinde ve sosyal sistemin düzgün çalışmasında önemli görevleri olan kurum olarak açıklamıştır. Toplumun genelinde kabul edilen aile tanımı nüfusun canlı tutulmasını sağlayan, topluma ait olan kültürü koruyan ve diğer nesillere aktaran, çocuklarının sosyalleşmesini sağlayan ve ekonomi, psikoloji kavramlarında tatmin olunan yapı olarak nitelendirilir. Aile toplumun en temel yapısıdır. Erkal (1997) aile içerisinde bulunan bireylerin karşılaştıkları durumlar, üzüntüler, sevinçler, pişmanlıklar, korkular ve endişeler gibi duygu ve düşüncelerin paylaşıldığı ilk alan olduğu için ailenin önemini vurgulamıştır.

Aile sadece maddi değil manevi açıdan da diğer aile üyelerinin ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. Ailenin en temel görevi aile üyelerinin birbirlerine saygı ve sevgi göstermeleridir. En temel eğitim aileden başladığı için fizyolojik ve psikolojik sağlığına sahip olan bireylerin sadece aile üyelerine vereceği fayda değil topluma vereceği fayda açısından önem arz etmektedir. Ne kadar sağlıklı büyümüş, yetişmiş, temel eğitimini almış birey çok olursa toplumun sağlığı, geleceği, refahı aynı doğrultuda olumlu şekilde artacaktır. Bir toplumun istikrarın devam edebilmesi aileden geçmektedir.

II.3.1.2. Okul (Eğitim)

Okul toplumsal ihtiyaçların karşılandığı en temel ve en önemli toplumsal birimdir. Çocuğun en temel becerileri, kişiliği, düşünme tarzı ve biçiminin şekillenmesi aileden başladığı gibi sosyalleşmesi de aileden başlar. Bozkurt (2007) 'unda belirttiği gibi sosyalleşmenin başlangıç noktası olan aileden sonra okulda devam eder. Başaran (1996) okullar toplumun ihtiyaç duyduğu eğitimin önemli ölçüde yerine getiren toplumun bir kurumu olarak açıklamıştır. Güler (2008) okulun iki önemli görevi olduğundan bahseder.

Birinci görevinin çocuğun tek başına öğrenme sorumluluğu ikincisinin ise toplumdaki sosyal yapıların eksikliğini düzeltme yetisini kazandırma olarak ifade eder. Dolayısıyla çocukları aileden sonra en fazla etkileyen faktörün okul olduğu ifade edilebilir.

Okul, toplum tarafından oluşturulan çocuk üzerinde beklentileri ve bu beklentilerde kendini ispat etme yeridir. Toplumun önem verdiği okulda roller, kurallar ve sorumluluklar yer alır. Okul, toplumun ve çocukların ebeveynlerinin çocuklar için baskı, etki ve çocuğu kendi istekleri doğrultusunda yönlendirebilecekleri bir alandır. Okullar çocuklara kendilerini, toplumlarını ve kültürlerini öğretmekle sosyalleşmeye etkide bulunurlar. Bahar (2008) yaptığı çalışmada da belirttiği gibi okul aynı zamanda çocukların akran gruplarıyla iletişimde ve etkileşimde olmalarını sağlayarak sosyalleşme konusunda uygun bir alan hazırlamaktadır.

Güney (2000) eğitimin amaçlarını birey ve toplum üzerinde ikiye ayırmaktadır. Birey açısından ele aldığı amaçları, bireylerin daha sağlıklı ve refah bir yaşam alanına ve yetilerine sahip olmaları için bireylerin fizyolojik ve psikolojik bakımından en üst seviyeye çıkarmak ve bu seviyeyi korumak olduğunu dile getirir, ayrıca bireylerin sahip olduğu negatif yönde tutum ve davranışlarını pozitif çevirme olarak açıklar. Toplum açısından ele aldığı amaçlar ise bireylerin iletişim kabiliyetlerini artırarak iletişim becerilerinin üst seviyede olması ve bireylere mantıklı, doğru seçimler yapabilmeleri için düşünme yetisi kazandırmak olarak ifade etmiştir. Toplum açısından ele aldığı amaçları ise yaşam kalitelerini, yaşam şekillerini sürdürmek ve daha iyiye ulaşmasını sağlamak, toplumun kültür yapısını korumak ve çeşitlendirmek, toplumun yenileşmesini ve genişlemesini sağlamak, finansal açıdan toplumun yeterliliğe ulaşmasını sağlamak ve bunların sonucunda sosyalleşmeyi geliştirmek, artırmak olarak açıklamıştır.

II.3.1.3. Arkadaş Grupları

Sosyalleşme sürecinden arkadaş grupları en önemli faktörlerden biridir. Ailede temeli atılan daha sonra okulda şekillenen sosyalleşme arkadaş gruplarında çeşitlenerek kişiliğin oturmasında, fikirlerin ve düşüncelerin şekillenmesinde önemli pay sahibi olacaktır.

Aynı yaş grupların üyeleri kendilerine benzer toplumsal statü, ekonomik durum, hayata bakış açısı gibi konularda yakınlık duydukları bireyler ile iletişim kurma yönelimindedirler. Numi ve arkadaşları (2010) aynı yaş grubunda bulunan bireylerin sosyalleşme sürecinde iki adım olduğu belirtmişlerdir. Bunlardan birinci olan adımın arkadaş seçimi olduğunu ve kendilerine benzerlik gösteren bireyleri gözlemleyerek benzerlik gösteren gruba katılım olduğunu açıklamışlardır. İkinci adım olarak ise benzerlik gösteren aynı yaş grup üyelerinin birbirleriyle uyumları olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte Uluğtevin (1991) aynı yaş grubuna ait çocukların yaşları ilerledikçe diğer grup üyelerinin üzerinde etki ve baskının arttığını, ergenlik dönemlerinde ise bu durumun kontrol edilemez bir seviyeye ulaştığından bahseder. Acar ve arkadaşları (2004) çocuk üzerinde ailenin etkisinin azalmasıyla beraber aynı yaş grubunun etkisinin aynı yönde arttığını Schaefer (1980) tarafından yapılan çalışmayı örnek göstererek açıklamışlardır.

Sosyalleşme sürecinde aynı yaş grubun içinde yer alan üyeler üzerinde etkiler bırakmaktadır. Bu etkileri üç gruba ayırıp açıklanabilir. Birinci etkisi ahlaki düşünce tutumların şekillenmesini ve kadın-erkek rollerin açığa kavuşmasını sağlamaktadır. Bireylerin ailelerinin öğrettiği olguların dışında yaşama temel bakış açılarının kazanımı olacaktır. İkinci etkisi aynı yaş gruplarında olan bireylere diğer grup üyelerin etkisiyle yeni tutum ve davranışları göstermektir. Bu gruplarda sosyalleşme sonucunda yeni öğrenmiş

oldukları bilgilerle başka gruplarla sosyalleşmesini ve aktivitelere katılımı desteklemektedir. Üçüncü etkisi ise grup üyelerine toplumsal roller ve sorumlulukların öğrenilmesidir. Böylece öğrenilen sorumluluklar ve roller sayesinde yetişkinlik dönemine hazırlıklı olmasını sağlamaktadır. Şahan (2007) aynı yaş grubunda bulunan çocuğun grup içerisindeki durumunu ailesinin etkisinden çok kendi başarısı ve karakterine göre elde etmekte olduğunu açıklamıştır.

Bireyler her yaş dönemlerinde akran grupların içinde olacaktır. Sadece çocukluk dönemi, ergenlik dönemlerinde değil yetişkinlik dönemlerinde de iş ortamlarında, evlilik hayatlarında, ebeveynlik dönemlerinde, yaşlılıkta her zaman akran grupları içerisinde olacak ve sosyalleşeceklerdir. Şentürk (2009) hayatta gerçekleşen yeni durumlar karşısında o duruma karşı uyum gösterme zorunluluğunu sosyalleşme olarak açıklamış ve yeni durumlar karşısında uyum gösterme sürecini kültürde olduğu gibi öğrenilmesini ifade etmiştir.

II.3.1.4. Kitle İletişim Araçları

Arslan (2011) iletişimi alıcı ile gönderici arasında gerçekleşen olaylar olarak tanımlamıştır. Aytan (2010) yapmış olduğu kitle iletişim araçları ile tanımda kitlesel olarak dağıtılan araçlar olarak nitelendirmiştir. Son zamanlara kadar sosyalleşmede ailenin, okulun, akran grupların önemli ve etkili yapılar olarak açıklanmaktaydı. Fakat günümüzde teknolojinin gelişmesiyle kitle iletişim araçlarının da sosyalleşmede rolü ve etkisi büyüktür.

Günümüzde posta, telgraf, telefon, faks gibi haberleşme araçları; gazete, radyo, televizyon gibi kitle iletişim araçları; uydular, bilgisayarlar (İnternet ve e-mail) birer

iletişim aracı olarak iletişimin ayrılmaz parçaları durumuna gelmiştir. Bu elektronik iletişim araçları, günümüzde, kurduğu haberleşme ağıyla kùltürü de yaygınlaştırmış; dünyayı küresel bir köye dönüştürmüştür (Akay, 2006, s.44).

Özkök (1985) kitle iletişim araçları ile yapmış olduğu bir tanımla, kitlesel bir boyutta ileti dağıtabilen araçlar olarak tanımlamıştır.

Kitle iletişim araçları sosyalleşmede günümüzdeki yeri toplumda bireylerin bir arada yaşamlarının sürdür÷lmesi için topluma ait olan kùltürün kitle ilişim araçları sayesinde ulaştırılmasını sağlamaktır. Sosyalleşme görevi için kullanılan kitle iletişim araçları topluma ait olan kùltürü, düşünce yapısı, davranış şekilleri ve topluma mâl olmuş değer yargıları korumak ve diğer kuşaklara aktarmak görevini yür÷tmektedir. Savaş (2006) insan hayatında en önemli fonksiyonlar olan bağımsızlık, eşitlik, özgürlük, insan hakları vb. olguları bu göreve gösterilecek örnekler olarak sıralamıştır. Kitle iletişim araçları bireylerin tutum ve davranışlarının şekillenmesinde etkili bir araçtır. şentürk (2009) kitle iletişim araçlarının özellikle çocukları ve bireyleri etkileyerek onların sosyalleşmesinde, kişiliklerinin kazandırılmasında önemli ölçüde yer kapladığını belirtmiştir.

Günümüzde herkes mutlaka akıllı telefonlara sahiptir. Bireylerin zamanlarını çoğunu akıllı telefonlarla veya bilgisayar, tabletlerle geçirmektedir. Batur (2014) kitle iletişim araçlarının ve internetin bireylerin hayatında önemli yer kapladığını belirtmiştir. Teknolojinin büyümesiyle sosyal medyada bireyler kendilerine sosyalleşme ortamları yaratmışlardır. Artık eskisi gibi sosyalleşmek için insanlar bir arada aynı ortamda olmak zorunda değildir. İnternet bireylere kendi sosyal çevresinde olmasa da aynı ortamda bulunmadığı, aynı kùltürü paylaşmadığı, aynı tutum ve davranışlara sahip olmayan

bireylerle sosyalleşme imkânı vermektedir. Göker ve diğerleri (2010) sosyal medya ile sosyalleşme hakkında, birbirilerine benzeyen paylaşım yapılan sosyal medya mecraları bireylere duygu, düşünce, video, müzik , emoji gibi çok sayıda paylaşım yapmalarını sağlayarak bireylerin sosyalleşmesine zemin hazırlandığını belirtmiştir.

Batur (2014) televizyonun sosyalleşmede yerinin azaldığını ancak kendisine yer bulduğunu belirtmiştir. Televizyon özellikle çocuklara hitap eden sosyalleşme sürecidir. Bunun sebebi ise çocuklar televizyon seyrederken sorgulama ihtiyacı duymazlar, karşı koyma düşüncesine sahip olmazlar. Teknolojinin diğer kullanım alanlarında olduğu gibi televizyonunda doğru yönlendirildiğinde birçok faydası varken, yanlış veya eksik yönlendirildiğinde zararları mevcuttur. Doğru yönlendirildiğinde çocukların zihinsel gelişimine, hayal kurma, düşünsel yaratıma yardımcı olabilir. Yanlış yönlendirildiklerinde ise zamanların büyük bir bölümünü televizyon seyrederek geçirirler ve bağımlı hale gelebilirler. Bununla birlikte küçük yaşta vakitlerinin çoğunu sadece televizyon seyrederek geçiren çocuklar sosyalleşme de sorun yaşar ve isteksiz olabilirler. Tuna ve arkadaşları (2008) çocukların televizyon seyretme sürelerinin artması sonucunda çocukların gelişimi için önemli yere sahip olan oyun oynama süresinin azalması, yaratıcı düşünceleri, öğrenme iştahı ve aynı yaş gruplarıyla olan iletişimlerinin azalmasıyla beraber içine kapanmış, asosyal bireylere dönüşmelerine sebep olduğundan bahsetmişlerdir.

III.BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde katılımcıların sosyodemografik özellikleri, araştırmada yer alan değişkenler, bu değişkenlerin ölçümünde kullanılan ölçeklerin özellikleri ve nasıl uygulandıkları ele alınmaktadır. Boş zaman yönetimleri ile sosyalleşme düzeylerinin ilişkisinin incelendiği bu çalışmada örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin boş zaman yönetimleri ve sosyalleşme düzeyleri hakkında görüşleri arasındaki ilişki araştırılarak açıklanmaya çalışılmıştır.

III.1.Veri Toplama Araçları ve Toplama Yöntemi

Araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Formu dışında Boş Zaman Yönetim Ölçeği (BZYÖ) ve Sosyalleşme Ölçeği (SÖ) kullanılmıştır.

Katılımcıların boş zaman yönetiminin değerlendirilmesinde Wang ve ark. (2011) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Akgül ve Karaküçük (2015) tarafından yapılan “Boş Zaman Yönetimi Ölçeği (BZYÖ)” kullanılmıştır. 15 maddeden oluşan ölçek 5’li Likert tipi (1= Hiç Katılmıyorum, 5= Tamamen Katılıyorum) bir yapıya sahiptir. Ölçme aracı, Amaç Belirleme ve Yöntem, Değerlendirme, Boş Zaman Tutumu ve Programlama olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. 1-6. soruları Amaç Belirleme ve Yöntem, 7-9. soruları Değerlendirme, 10-12. soruları Boş Zaman Tutumu, 13-15. soruları Programlama alt boyutları ölçme sorularıdır. BZYÖ’nün bu çalışma için güvenirlik katsayısı Amaç Belirleme ve Yöntem: .699, Değerlendirme: .699, Boş Zaman Tutum: .699 ve Programlama: .707 olarak bulunmuştur.

Katılımcıların sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesinde Şahan (2007) tarafından geliştirilen Sosyalleşme Ölçeği (SÖ) kullanılmış ve iç tutarlılık kat sayısı (Cronbach Alpha) 0,77 olarak belirlenmiştir. Sosyalleşme Ölçeği 34 maddeden oluşmaktadır. Sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesine yönelik 5’li Likert tipi soru ölçeği kullanılmıştır. 34 maddeden oluşan SÖ, kullanmış olduğumuz Likert ölçeği puanlaması için 1 (kesinlikle katılmıyorum), 2 (katılmıyorum), 3 (kararsızım), 4 (katılıyorum), 5 (kesinlikle katılıyorum) şeklindedir.

Verilerin analizinde SPSS 23.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın hipotezlerini test etmek amacıyla verilerin analizinde, aritmetik ortalama, standart sapma, frekans/yüzde, normal dağılım testi (Kolmogorov-Smirnov test) gibi betimsel istatistiklerin yanında, ikili karşılaştırma t-testi (Mann-Whitney U test), çoklu karşılaştırmalarda varyans analizi (Kruskal Wallis-H test) yapılmıştır. Varyans analizi testinden sonra anlamlı farklılığın hangi gruplarda olduğunu belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalardan kaynaklanabilecek tip I ve tip II hataları önlemek için bonferroni düzeltme yöntemi kullanılmıştır (hissedilen refah düzeyi değişkeni için anlamlılık düzeyi (0.05) yapılan Mann-Whitney U testi miktarına (3) bölünmüş ve anlamlılık düzeyi 0.016, haftalık boş zaman süresi yeterliliği değişkeni için anlamlılık düzeyi (0.05) yapılan Mann-Whitney U testi miktarına (10) bölünmüş ve anlamlılık düzeyi (0.005) ve serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığı değişkeni için anlamlılık düzeyi (0.05) yapılan Mann-Whitney U testi miktarına (6) bölünmüş ve anlamlılık düzeyi (0.008) olarak belirlenmiştir). Bağımsız değişkenlere ilişkin Kolmogorov-Smirnov normal dağılım testi sonuçları tezin ekler kısmında sunulmuştur.

Araştırma, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında Karaman’da yürütülmüştür. Araştırmaya Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesinde öğrenci olan ve gönüllü katılım ilkesi ile çalışmaya katılan 190 kadın ve 230 erkek olmak üzere toplam 420 üniversite öğrencisi katılmıştır.

Çalışmanın evrenini üniversite öğrencileri oluştururken örneklemini ise uygun örnekleme yöntemi ile belirlenen ve Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

III.2.Amaç

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin boş zaman yönetimleri ile sosyalleşme düzeylerinin ilişkisini araştırıp açıklanmaya çalışılması amaçlanmıştır.

III.3.Sayıtlar

1-Öğrencilerin cevaplandığı ölçeklerin doğru ve samimi şekilde cevap verdikleri kabul edilmiştir.

2-Kullanılan ‘Boş Zaman Yönetim Ölçeği’ ve ‘Sosyalleşme Ölçeği’ ölçmek açısından yeterli olduğu kabul edilmektedir.

3-Örneklem grubunun evreni temsil ettiği kabul edilmiştir.

III.4.Çalışmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları

Türkdoğan (1995) yaptığı çalışmada varsayımın doğruluğu kabul görmüş düşüncelerin vekalet edilmesi olarak açıklamıştır. Bu çalışmada kullanılan ‘Boş Zaman

Yönetim Ölçeği’ ve ‘Sosyalleşme Ölçeği’ istatistiksel olarak geçerli ve güvenilir olduğu kabul edilmektedir.

1-Üniversitede öğrenim gören öğrencilerin, soruları doğru ve içten olarak yanıtladıkları kabul edilmiştir.

2- Araştırmaya katılan öğrencilerin sorulara vereceği cevaplar tahmini olarak 5 dakikalık bir süreyi kapsayacağı kabul edilmiştir.

3- Araştırmanın örneklemini oluşturan fakülte ve yüksekokul öğrencilerinin araştırmaya gönüllü katıldıkları ve anket sorularına objektif yanıt verdikleri varsayılmıştır.

4- Çalışmada kullanılan ölçme araçlarının araştırma konusunu ve alt problemleri ölçmek için uygun olduğu varsayılmıştır.

Çalışmamızın kısıtları ise şu şekildedir:

2021-2022 Eğitim ve Öğretim yılında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesinin Fakülteleri ve Yüksekokullarında öğrenim gören öğrenciler olarak kısıtlandırılmıştır.

IV.BÖLÜM

BULGULAR

Araştırma kapsamında elde edilen veriler üzerinde yapılan analizlere ilişkin sonuçlar bu bölümde raporlanmıştır. Araştırmanın demografik değişkenlerine ait analiz sonuçları tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre İstatistiksel Dağılımları

Değişkenler	N	%	Değişkenler	N	%
Cinsiyet			Yaş		
Kadın	190	45.2	17-20 arası	136	32.4
Erkek	230	54.8	21 ve üstü	284	67.6
<i>Toplam</i>	<i>420</i>	<i>100.0</i>	<i>Toplam</i>	<i>420</i>	<i>100.0</i>
Sınıf			Hissedilen Refah Düzeyi		
1. Sınıf	115	27.4	Düşük	137	32.6
2. Sınıf	109	26.0	Orta	257	61.2
3. Sınıf	126	30.0	Yüksek	26	6.2
4. Sınıf	70	16.7	<i>Toplam</i>	<i>420</i>	<i>100.0</i>
<i>Toplam</i>	<i>420</i>	<i>100.0</i>			
Haftalık Boş Zaman Süresi Yeterliliği			Serbest Zaman Kuruluşlarından Faydalanma Sıklığı		
Kesinlikle Yetersiz	46	11.0	Haftada 7 Gün	27	6.4
Yetersiz	69	16.4	Haftada 3-4 Kez	126	30.0
Normal	160	38.1	Haftada 1 Kez	169	40.2
Yeterli	11	26.4	Ayda 1 Kez	98	23.3
Kesinlikle Yeterli	34	8.1	<i>Toplam</i>	<i>420</i>	<i>100.0</i>
<i>Toplam</i>	<i>420</i>	<i>100.0</i>			

Araştırmanın örnekleme ilişkin tanımlayıcı istatistikler tablo 1.’de sunulmuştur. Tablo 1’i incelediğimizde, araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyet değişkenine ilişkin bulgularına göre %45,2’sinin kadın ve %54,8’inin erkek bireylerden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların yaş değişkenine ilişkin sonuçlarına göre, %32,4’ünün 17-20 yaş arasında ve %67,6’sının 21 yaş ve üstünde olduğu görülmektedir. Sınıf değişkenine göre dağılım incelendiğinde, katılımcıların %27,4’ünün 1. sınıfta, %26,0’ının 2. sınıfta,

%30,0'nın 3. sınıfta ve %16,7'sinin ise 4. sınıfta olduğu tespit edilmiştir. Hissedilen refah düzeyi değişkeni incelendiğinde, katılımcıların %32,6'sının düşük, %61,2'sinin orta ve %6,2'sinin ise yüksek refah düzeyine sahip olduğu tespit edilmiştir. Haftalık boş zaman süresi yeterliliği değişkeni incelendiğinde, katılımcıların %11,0'nın kesinlikle yetersiz, %16,4'ünün yetersiz, %38,1'inin normal, %26,4'ünün yeterli ve %8,1'inin ise kesinlikle yeterli düşüncelerine sahip olduğu tespit edilmiştir. Serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığı değişkeni incelendiğinde, katılımcıların %6,4'ünün haftada 7 gün, %30,0'nın haftada 3-4 kez, %40,2'sinin haftada 1 kez ve %23,3'ünün ise ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalandığı tespit edilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Bağımlı Değişkenler	Katılımcıların		N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
	Cinsiyeti						
Amaç Belirleme ve Yöntem	Kadın	190	206.13	39165.50	21020.500	.502	
	Erkek	230	214.11	49244.50			
Değerlendirme	Kadın	190	229.94	43689.50	18155.500	.002	
	Erkek	230	194.44	44720.50			
Boş Zaman Tutumu	Kadın	190	241.95	45970.50	15874.500	.000	
	Erkek	230	184.52	42439.50			
Programlama	Kadın	190	211.21	40129.00	21716.000	.913	
	Erkek	230	209.92	48281.00			
Sosyalleşme	Kadın	190	187.04	35538.00	17393.000	.000	
	Erkek	230	229.88	52872.00			

p<0.05; N (420)

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, cinsiyet değişkeni ile değerlendirme (U=18155.500, p=0,002, p<0,05), boş zaman tutumu (U=15874,500, p=0,000, p<0,05) ve sosyalleşme (U=17393.000, p=0,000, p<0,05) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık

tespit edilirken, amaç belirleme ve yöntem ($U=21020,500$, $p>0,05$) ve programlama ($U=21716,000$, $p>0,05$) alt boyutları arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır (Bkz. Tablo 2).

Tablo 3. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Bağımlı Değişkenler	Katılımcıların Yaşı	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
Amaç Belirleme ve Yöntem	17-20 arası	136	211.49	28763.00	19177.000	.907
	21 ve üstü	284	210.02	59647.00		
Değerlendirme	17-20 arası	136	209.97	28556.00	19240.000	.950
	21 ve üstü	284	210.75	59854.00		
Boş Zaman Tutumu	17-20 arası	136	209.77	28528.50	19212.500	.928
	21 ve üstü	284	210.85	59881.50		
Programlama	17-20 arası	136	210.00	28560.50	19244.500	.953
	21 ve üstü	284	210.74	59849.50		
Sosyalleşme	17-20 arası	136	209.11	28439.50	19123.500	.871
	21 ve üstü	284	211.16	59970.50		

$p<0.05$; N (420)

Katılımcıların yaş değişkenine göre boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, cinsiyet değişkeni ile amaç belirleme ve yöntem ($U=19177,000$, $p=0,907$, $p>0,05$), değerlendirme ($U=19240,000$, $p=0,950$, $p>0,05$), boş zaman tutumu ($U=19212,500$, $p=0,928$, $p>0,05$), programlama ($U=19244,500$, $p=0,953$, $p>0,05$) ve sosyalleşme ($U=19123,500$, $p=0,871$, $p>0,05$) alt boyutları arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır (Bkz. Tablo 3).

Tablo 4. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Sınıf	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	P	(I-J)
Amaç Belirleme ve Yöntem	1. Sınıf	115	222.99	3	1.795	.616	
	2. Sınıf	109	206.25				
	3. Sınıf	126	207.64				
	4. Sınıf	70	201.74				
Değerlendirme	1. Sınıf	115	207.27	3	.716	.869	
	2. Sınıf	109	218.45				
	3. Sınıf	126	206.50				
	4. Sınıf	70	210.63				
Boş Zaman Tutumu	1. Sınıf	115	202.43	3	3.363	.339	
	2. Sınıf	109	227.12				
	3. Sınıf	126	208.95				
	4. Sınıf	70	200.67				
Programlama	1. Sınıf	115	204.08	3	5.414	.144	
	2. Sınıf	109	192.60				
	3. Sınıf	126	222.17				
	4. Sınıf	70	227.91				
Sosyalleşme	1. Sınıf	115	224.53	3	2.549	.466	
	2. Sınıf	109	205.78				
	3. Sınıf	126	209.13				
	4. Sınıf	70	197.28				

*p<0.05; N (420)

Sınıf değişkenine göre katılımcıların boş zaman yönetimi düzeyleri ve sosyalleşme düzeyleri arasındaki anlamlı farklılığın tespitine yönelik varyans analizi sonuçları tablo 4'te sunulmuştur. Katılımcıların sınıf değişkenine göre boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde, anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi sonucunda, sınıf değişkeni ile amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme, boş zaman tutumu, programlama ve sosyalleşme alt boyutları arasında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilememiştir (Bkz. Tablo 4).

Tablo 5. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Hissedilen Refah Düzeyi Değişkenine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Hissedilen		Sıra Ort.	Sd	χ^2	P	(I-J)
	Refah Düzeyi	N					
Amaç Belirleme ve Yöntem	Düşük	137	232.54				
	Orta	257	203.02	2	8.685	.013	1-3
	Yüksek	26	168.27				
Değerlendirme	Düşük	137	211.47				
	Orta	257	217.64	2	11.486	.003	1-3, 2-3
	Yüksek	26	134.79				
Boş Zaman Tutumu	Düşük	137	194.77				
	Orta	257	221.14	2	5.716	.057	
	Yüksek	26	188.23				
Programlama	Düşük	137	206.11				
	Orta	257	207.81	2	4.762	.092	
	Yüksek	26	260.17				
Sosyalleşme	Düşük	137	239.75				
	Orta	257	192.02	2	15.363	.000	1-2
	Yüksek	26	239.06				

*p<0.05; **p<0.016; N (420)

Hissedilen refah düzeyi değişkenine göre katılımcıların boş zaman yönetimi düzeyleri ve sosyalleşme düzeyleri arasındaki anlamlı farklılığın tespitine yönelik varyans analizi sonuçları tablo 5’de sunulmuştur. Katılımcıların hissedilen refah düzeyi değişkenine göre boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde, anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi sonucunda, hissedilen refah düzeyi değişkeni ile amaç belirleme ve yöntem χ^2 (sd=2, n=420)=8,685, p<0,05), değerlendirme χ^2 (sd=2, n=414)=11,486, p<0,05) ve sosyalleşme χ^2 (sd=2, n=420)=15,363, p<0,05), alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 5). Hissedilen refah düzeyi değişkeni ile boş zaman tutumu ve programlama alt boyutları arasında herhangi anlamlı bir farklılık saptanamamıştır.

Tablo 6. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Haftalık Boş Zaman Yeterliliği Değişkenine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Haftalık Boş Zaman Yeterliliği	N	Sıra Ort.	Sd	x ²	P	(I-J)
Amaç Belirleme ve Yöntem	Kesinlikle yetersiz	46	260.23	4	24.891	.000	1-4, 2-4
	Yetersiz	69	249.25				
	Normal	160	208.31				
	Yeterli	111	178.45				
	Kesinlikle yeterli	34	179.50				
Değerlendirme	Kesinlikle yetersiz	46	262.96	4	38.067	.000	1-3, 1-4, 1-5, 2-4, 2-5, 3-5, 4-5
	Yetersiz	69	251.59				
	Normal	160	208.42				
	Yeterli	111	193.01				
	Kesinlikle yeterli	34	123.03				
Boş Zaman Tutumu	Kesinlikle yetersiz	46	192.60	4	7.856	.097	
	Yetersiz	69	228.78				
	Normal	160	207.58				
	Yeterli	111	222.43				
	Kesinlikle yeterli	34	172.40				
Programlama	Kesinlikle yetersiz	46	160.93	4	20.448	.000	1-3, 1-4, 1-5, 2-5
	Yetersiz	69	179.48				
	Normal	160	215.72				
	Yeterli	111	228.36				
	Kesinlikle yeterli	34	257.66				
Sosyalleşme	Kesinlikle yetersiz	46	219.39	4	8.496	.075	
	Yetersiz	69	210.32				
	Normal	160	202.32				
	Yeterli	111	201.90				
	Kesinlikle yeterli	34	265.41				

*p<0.05; **p<0.005; N (420)

Haftalık boş zaman süresi yeterliliği değişkenine göre, katılımcıların boş zaman yönetimi düzeyleri ve sosyalleşme düzeyleri arasındaki anlamlı farklılığın tespitine yönelik varyans analizi sonuçları tablo 6’da sunulmuştur. Katılımcıların haftalık boş zaman süresi yeterliliği değişkenine göre boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde, anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi sonucunda, haftalık boş zaman süresi yeterliliği ile amaç belirleme ve yöntem χ^2 (sd=4, n=420)=24,891, p<0,05), değerlendirme χ^2 (sd=4, n=414)=38,067, p<0,05) ve programlama χ^2 (sd=4, n=420)=20,448, p<0,05), alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Haftalık boş zaman süresi yeterliliği değişkeni ile boş zaman tutumu ve sosyalleşme alt boyutları arasında herhangi anlamlı bir farklılık saptanamamıştır (Bkz. Tablo 6).

Tablo 7. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi Düzeylerinin ve Sosyalleşme Düzeylerinin Serbest Zaman Kuruluşlarından Faydalanma Sıklığı Değişkenine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Serbest Zaman Kuruluşlarından Faydalanma Sıklığı		N	Sıra Ort.	Sd	x ²	P	(I-J)
Amaç Belirleme ve Yöntem	Haftada 7 gün	27	149.43					
	Haftada 3-4 kez	126	181.19	3	33.886	.000		1-4, 2-4, 3-4
	Haftada 1 kez	169	210.69					
	Ayda 1 kez	98	264.68					
Değerlendirme	Haftada 7 gün	27	113.74					1-2, 1-3, 1-4,
	Haftada 3-4 kez	126	176.59	3	48.292	.000		2-3, 2-4, 3-4
	Haftada 1 kez	169	221.04					
	Ayda 1 kez	98	262.58					
Boş Zaman Tutumu	Haftada 7 gün	27	149.61					
	Haftada 3-4 kez	126	219.98	3	10.886	.012		1-2, 1-4
	Haftada 1 kez	169	203.80					
	Ayda 1 kez	98	226.65					
Programlama	Haftada 7 gün	27	297.39					1-2, 1-3, 1-4,
	Haftada 3-4 kez	126	224.06	3	27.292	.000		2-4, 3-4
	Haftada 1 kez	169	210.40					
	Ayda 1 kez	98	169.29					
Sosyalleşme	Haftada 7 gün	27	274.76					
	Haftada 3-4 kez	126	205.92	3	8.587	.035		1-2, 1-4
	Haftada 1 kez	169	210.13					
	Ayda 1 kez	98	199.31					

*p<0.05; **p<0.008; N (420)

Serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığı değişkenine göre, katılımcıların boş zaman yönetimi düzeyleri ve sosyalleşme düzeyleri arasındaki anlamlı farklılığın tespitine yönelik varyans analizi sonuçları tablo 7’de sunulmuştur. Katılımcıların serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığı değişkenine göre, boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde, anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi sonucunda, serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığı

değişkeni ile amaç belirleme ve yöntem $\chi^2(sd=3, n=420)=33,886, p<0,05$), değerlendirme $\chi^2(sd=3, n=420)=48,292, p<0,05$), boş zaman tutumu $\chi^2(sd=3, n=420)=10,886, p<0,05$), programlama $\chi^2(sd=3, n=420)=27,292, p<0,05$ ve sosyalleşme $\chi^2(sd=3, n=420)=8,587, p<0,05$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 7).

Tablo 8. Katılımcıların Boş Zaman Yönetimi ve Sosyalleşme Düzeyleri Arasındaki Korelasyon Testi Sonuçları

	ABY	D	BZT	P
ABY				
D	568**			
BZT	158**	.349**		
P	-.496**	-.462**	-.296**	
S	-.150**	-.234**	-.228**	.238**

*p<0.05; **p<0.01; N (420) ABY= Amaç Belirleme ve Yöntem, D= Değerlendirme, BZT= Boş Zaman Tutumu, P= Programlama, S=Sosyalleşme

Katılımcıların boş zaman yönetimi ile sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişkinin tespitine yönelik olarak yapılan korelasyon testi sonuçları tablo 8’de sunulmuştur. Bağımlı değişkenler arasında, anlamlı ilişki olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan spearman korelasyon testi sonucunda amaç belirleme ve yöntem alt boyutu ile sosyalleşme ($r=-.150$; $p<0,01$) alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde negatif yönlü, değerlendirme alt boyutu ile sosyalleşme ($r=-.234$; $p<0,01$) alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde negatif yönlü, boş zaman tutumu alt boyutu ile sosyalleşme ($r=-.228$; $p<0,01$) alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde negatif yönlü ve programlama alt boyutu ile sosyalleşme ($r=.238$; $p<0,01$) alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 8).

V.BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin boş zaman yönetimlerinin sosyalleşme düzeylerine etkilerinin incelenerek açıklanması hedeflenmiştir.

Katılımcıların cinsiyet değişkenine ilişkin test sonuçları incelendiğinde, cinsiyet değişkeni ile değerlendirme, boş zaman tutumu ve sosyalleşme alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu gösterirken, cinsiyet değişkeni ile amaç belirleme ve yöntem ve programlama alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığını göstermektedir. Cinsiyet değişkenine ilişkin sıra ortalamaları incelendiğinde, değerlendirme alt boyutunda kadın katılımcıların sıra ortalamasının erkek katılımcıların sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. Boş zaman tutumu alt boyutunda kadın katılımcıların sıra ortalamasının erkek katılımcıların sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 2). Akgül ve ark. (2015) yapmış oldukları çalışmada boş zaman yönetim ölçeğinin “Amaç belirleme ve yöntem”, “Değerlendirme” ve “Boş zaman tutumu” alt boyutlarında anlamlı bir fark bulamamıştır. Çuhadar (2019), Çakır (2017), Yaşartürk ve ark., (2017), Eranıl ve Özcan (2019), Bakay (2018), cinsiyet değişkeni ile boş zaman yönetimi arasında anlamlı farklar bulunmadığı sonucuna ulaşmışlardır ve bu sonuç mevcut çalışmamızı destekler niteliktedir. Başka çalışmalarda ise Küçükeşmen ve ark., (2020), Wang ve ark., (2012), Soyer ve ark., (2017), Işıkgöz ve ark., (2021), Durhan ve ark., (2017), Arı (2017), Fişekçioğlu ve Özсарı (2017), Duran ve ark. (2020), Macan (1990), Misra ve McKean (2000), Trueman ve Hartley (1996) araştırmalarında mevcut çalışmanın aksimize cinsiyet değişkeni ile ilgili anlamlı farklar olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Boş zaman kavramının geçmişe kıyasla günümüzde öneminin artmaya başladığı bilinmektedir. Bu değişim ile birlikte insanlar boş zamanlarını

daha etkili ve verimli bir biçimde kullanmaya başlamaktadır. Ortaya konan bu çalışma ve literatür incelemesi sırasında karşılaşılan sonuçlar göz önüne alındığında da bu değişim ve gelişimin kadın ve erkekler üzerinde benzer etkilere sahip olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Sosyalleşme alt boyutunda ise erkek katılımcıların sıra ortalamasının kadın katılımcıların sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Katılımcıların yaş değişkenine ilişkin test sonuçları incelendiğinde, yaş değişkeni ile amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme, boş zaman tutumu, programlama ve sosyalleşme alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamadığını göstermektedir (Bkz. Tablo 3). Yıldırım (2017) yapmış olduğu üniversite öğrencilerinin spora dayalı fiziksel aktivitelere katılımları ve yaşam kalitelerinin akademik başarı ve sosyalleşme üzerine etkisi çalışmasında öğrencilerin yaş değişkenine göre sosyalleşmeye ilişkin puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varmıştır. Gök 2016 yılında yapmış olduğu ortaöğretimde aktif spor yapan ve yapmayan öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin incelenmesi isimli yaptığı çalışmasında ise katılımcıların sosyalleşmeye yönelik görüş puanlarının yaşlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna varmıştır.

Katılımcıların sınıf değişkenine ilişkin test sonuçları incelendiğinde; amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme, boş zaman tutumu, programlama ve sosyalleşme alt boyutları arasında herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (Bkz. Tablo 4). Küçükeşmen ve ark. (2020), Akyürek ve ark., (2018), Yetiş (2008), Cudny and Rouba (2011), Arat ve Çalımlı (2017), Kaas ve Artımaç (2017) araştırmasına katılan öğrencilerin sınıf düzeyleri ile ilgili istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Er, Taşhan ve Aslan (2018) yaptıkları araştırma sonucunda sınıf ile boş zaman yönetimi arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

Katılımcıların hissedilen refah düzeyi değişkenine ilişkin test sonuçları incelendiğinde; amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme ve sosyalleşme alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Hissedilen refah düzeyi değişkenine göre, alt boyutlardaki anlamlı farklılığın hangi kategorideki katılımcılar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan test sonucunda, amaç belirleme ve yöntem alt boyutunda düşük refah düzeyine sahip kişiler ile yüksek refah düzeyine sahip kişiler arasında, değerlendirme alt boyutunda düşük refah düzeyine sahip kişiler ile yüksek refah düzeyine sahip kişiler ve orta refah düzeyine sahip kişiler ile yüksek refah düzeyine sahip kişiler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Boş zaman tutumu ve programlama alt boyutlarında ise herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Amaç belirleme ve yöntem alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, düşük refah düzeyine sahip bireylerin sıra ortalamalarının yüksek refah düzeyine sahip bireylerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. Değerlendirme alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, orta refah düzeyine sahip kişilerin sıra ortalamasının, düşük ve yüksek refah düzeyine sahip kişilerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 5). Arı (2017), Nazik (1998), Yaşartürk ve ark. (2018), Ardahan ve Yerlisu Lapa (2010), Koruç ve Bayar (1989) mevcut çalışmaya uygun sonuçlara ulaşırlarken, Özekes (2011), Çuhadar (2019) herhangi anlamlı bir fark tespit edememişlerdir. Er, Taşhan ve Aslan (2018) tarafından yapılan araştırma ile gelir durumu daha yüksek öğrencilerin, ortalama olanlara kıyasla boş zaman yönetimi konusunda daha başarısız olduğunu ortaya koymuştur. Kırtepe ve ark. (2018) yılında yaptıkları çalışmada gelir durumu kötü, normal ve iyi olanlar ile çok kötü olanlar arasında ölçeğin amaç belirleme ve yöntem alt boyutu arasında anlamlı farklılaşma görülmüştür. Başka bir çalışmada meslek yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada da aile gelirinin

boş zaman değerlendirmesini etkilemediği bulunmuştur. Sosyalleşme alt boyutunda anlamlı farklılığın hangi kategorideki katılımcılar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan test sonucunda, düşük refah düzeyine sahip kişiler ile orta refah düzeyine sahip kişiler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Sosyalleşme alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, düşük refah düzeyine sahip kişilerin sıra ortalamasının, orta refah düzeyine sahip kişilerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 5). Mevcut çalışmanın aksine Yıldırım (2017) yaptığı çalışma sonucunda öğrencilerin aylık harcama miktarı değişkenine göre spora dayalı fiziksel aktivite ile sosyalleşme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varmıştır. Gök (2016) yapmış olduğu ortaöğretimde aktif spor yapan ve yapmayan öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin incelenmesi isimli çalışmasında ise ailelerin gelir seviyelerinin sosyal yaşantıyı doğrudan etkilediği sonucuna varmıştır ve mevcut çalışmada da aynı emvalde sonuca ulaşılmıştır.

Katılımcıların haftalık boş zaman süresi yeterliliği değişkenine ilişkin test sonuçları incelendiğinde, amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme ve programlama alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 6). Haftalık boş zaman süresi yeterliliği değişkenine göre, alt boyutlardaki anlamlı farklılığın hangi kategorideki katılımcılar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan test sonucunda, amaç belirleme ve yöntem alt boyutunda haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yetersiz olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, haftalık boş zaman süresinin yetersiz olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, değerlendirme alt boyutunda haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yetersiz olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresi yeterliliğinin normal olduğunu düşünen bireyler arasında,

haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yetersiz düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yetersiz olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, haftalık boş zaman süresinin yetersiz olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, haftalık boş zaman süresinin yetersiz olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, haftalık boş zaman süresi yeterliliğinin normal olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, haftalık boş zaman süresinin yeterli olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, programlama alt boyutunda haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yetersiz olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresi yeterliliğinin normal olduğunu düşünen bireyler arasında, haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yetersiz olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yetersiz olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, haftalık boş zaman süresinin yetersiz olduğunu düşünen bireyler ile haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, haftalık boş zaman süresinin kesinlikle yeterli olduğunu düşünen bireyler arasında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Boş zaman tutumu ve sosyalleşme alt boyutlarında ise herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Amaç belirleme ve yöntem alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, haftalık boş zaman yeterliliği konusunda kesinlikle yetersiz olduğunu düşünen bireylerin sıra ortalamalarının, diğer haftalık boş zaman süresi yeterliliğine sahip bireylerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. Değerlendirme alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, haftalık

boş zaman süresi yeterliliği konusunda kesinlikle yetersiz olduğunu düşünen bireylerin sıra ortalamalarının diğer haftalık boş zaman süresi yeterliliğine sahip bireylerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. Programlama alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, haftalık boş zaman süresi yeterliliği konusunda kesinlikle yeterli olduğunu düşünen bireylerin sıra ortalamalarının diğer haftalık boş zaman süresi yeterliliğine sahip bireylerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 6). Çuhadar (2019) yılında yapmış olduğu çalışmada mevcut çalışma ile aynı paralellikte sonuçlara ulaşmıştır. Arı (2017), Çakır (2017), Kırkpınar (2004) yıllarında yapılmış olan çalışmalarda da mevcut çalışma ile benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Katılımcıların serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığı değişkenine ilişkin bulgular incelendiğinde, amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme, boş zaman tutumu, programlama ve sosyalleşme alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 7). Haftalık boş zaman süresi yeterliliği değişkenine göre, alt boyutlardaki anlamlı farklılığın hangi kategorideki katılımcılar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan test sonucunda, amaç belirleme ve yöntem alt boyutunda haftada 7 gün ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 3-4 kez ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 1 kez ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Amaç belirleme ve yöntem alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanan bireylerin sıra ortalamalarının, diğer serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip bireylerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. Değerlendirme alt boyutunda haftada 7 gün ile haftada 3-4 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 7 gün ile

haftada 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 7 gün ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 3-4 kez ile haftada 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 3-4 kez ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 1 kez ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Değerlendirme alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanan bireylerin sıra ortalamalarının, diğer serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip bireylerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. Boş zaman tutumu alt boyutunda haftada 7 gün ile hafta 3-4 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 7 gün ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Boş zaman tutumu alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanan bireylerin sıra ortalamalarının, diğer serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip bireylerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. Programlama alt boyutunda haftada 7 gün ile haftada 3-4 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 7 gün ile haftada 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 7 gün ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 3-4 kez ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 1 kez ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Programlama alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, haftada 7 gün

serbest zaman kuruluşlarından faydalanan bireylerin sıra ortalamalarının, diğer serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip bireylerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 7). Literatürde bireylerin serbest zaman aktivitelerine katılım sıklığı arttıkça, sosyal aktivitelere katılımında arttığını belirten araştırmalar mevcuttur. Benzer şekilde, Yerlisu Lapa, Ağyar ve Bahadır (2012) yapmış oldukları çalışmada aynı sonucun ortaya çıktığı görülmektedir. Sosyalleşme alt boyutunda haftada 7 gün ile haftada 3-4 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında, haftada 7 gün ile ayda 1 kez serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip kişiler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Sosyalleşme alt boyutu sıra ortalamaları incelendiğinde, haftada 7 gün serbest zaman kuruluşlarından faydalanan bireylerin sıra ortalamalarının, diğer serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığına sahip bireylerin sıra ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 7). Özçelik (2007) yapmış olduğu çalışmada okullarda beden eğitimi derslerinin öğrencilerin sosyalleşmesine etkisi araştırılmış, uygulanan anketle bireyin sosyalleşmesinde beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin öneminin büyük olduğu açıklanmıştır. Uyar (2018) yapmış olduğu çalışmada bireylerin serbest zamanlarda katıldıkları kuruluşlar sayesinde toplumsal ve sosyalleşme konularında gelişim sağladıklarını belirtmiştir.

Katılımcıların boş zaman yönetimi ile sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişkinin tespitine yönelik olarak yapılan test sonucunda, amaç belirleme ve yöntem alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde negatif yönlü, değerlendirme alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde negatif yönlü, boş zaman tutumu alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde negatif yönlü ve programlama alt boyutu ile sosyalleşme

alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bu durum boş zaman yönetimlerini programlayan bireylerin daha pozitif yönde sosyalleştiklerini göstermektedir. Bireyler programlanarak yapılan toplu aktivitelere katılmadan önce zihinlerinde etkinlikte ne yapacağını nasıl davranacağını önceden düşünerek planlamaları sosyalleşmelerinde daha etkili olabileceği sonucuna ulaşılabilir. Bir aktiviteye katılmak için yapılan programlama sosyalleşme açısından çok daha kolay olabilmektedir çünkü toplu şekilde yapılan etkinliklerde bireyler kendilerini daha rahat hissederek daha rahat sosyalleşebildikleri için çalışmamızda da bu sonuca ulaşıldığı düşünülmektedir. Literatürü incelediğimizde konu ile alakalı paydaş çalışmalara rastlanmamıştır. Ancak farklı düzlemde örneklem grubu veya farklı ölçekler ile sosyalleşme arasında ilişkinin incelendiği çalışmalar bulunmaktadır. Boş zaman yönetimi ile sosyalleşme arasındaki ilişki çıkan sonuçlara bakıldığında da bireyleri olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Mevcut çalışmanın konu ile alakalı yapılacak başka çalışmalara yön gösterebileceği düşünülmektedir.

VI.BÖLÜM

SONUÇ

Bu çalışmanın amacı, Üniversite öğrencilerinin boş zaman yönetimlerinin sosyalleşme düzeylerine etkilerinin incelenmesidir.

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde boş zaman tutumu ve sosyalleşme alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, amaç belirleme ve yöntem ve programlama alt boyutları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Katılımcıların yaş değişkenine göre boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde cinsiyet değişkeni ile amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme, boş zaman tutumu, programlama ve sosyalleşme alt boyutları arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Katılımcıların sınıf değişkenine göre boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde sınıf değişkeni ile amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme, boş zaman tutumu, programlama ve sosyalleşme alt boyutları arasında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilememiştir.

Katılımcıların hissedilen refah düzeyi değişkenine göre boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme ve sosyalleşme alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Hissedilen refah düzeyi değişkeni ile boş zaman tutumu ve programlama alt boyutları arasında herhangi anlamlı bir farklılık saptanamamıştır.

Katılımcıların haftalık boş zaman süresi yeterliliği değişkenine göre boş zaman yönetimi ve sosyalleşme düzeylerinde haftalık boş zaman süresi yeterliliği ile amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme ve programlama alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Haftalık boş zaman süresi yeterliliği değişkeni ile boş zaman tutumu ve sosyalleşme alt boyutları arasında herhangi anlamlı bir farklılık saptanamamıştır.

Katılımcıların serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığı değişkenine göre serbest zaman kuruluşlarından faydalanma sıklığı değişkeni ile amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme, boş zaman tutumu, programlama ve sosyalleşme alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Katılımcıların boş zaman yönetimi ile sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişki bağımlı değişkenler arasında amaç belirleme ve yöntem alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde negatif yönlü, değerlendirme alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde negatif yönlü, boş zaman tutumu alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde negatif yönlü ve programlama alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Korelasyon testi sonuçlarına göre, araştırmaya katılan katılımcıların amaç belirleme ve yöntem alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde negatif yönlü anlamlı ilişki saptanmıştır (Bkz. Tablo 8). Bu durumu, amaç belirleme ve yöntem değişkeninde meydana gelen bir artışın katılımcıların sosyalleşme düzeylerinde bir azalışa neden olduğu şeklinde ifade edebiliriz. Amaç belirleme ve yöntem alt boyutu ile sosyalleşme ($r^2=0,02$) alt boyutu arasındaki determinasyon katsayıları dikkate alındığında,

katılımcıların amaç belirleme ve yöntem alt boyutunda meydana gelen 1 birimlik artış, onların sosyalleşme düzeylerinde %02'lik bir azalışa neden olduğunu söyleyebiliriz.

Değerlendirme alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında anlamlı ilişki olup olmadığını test etmek için yapılan korelasyon testi sonuçları, değerlendirme alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında düşük düzeyde negatif yönlü, anlamlı ilişki olduğunu göstermektedir (Bkz. Tablo 8). Değerlendirme alt boyutu ile sosyalleşme ($r^2=0,05$) alt boyutu arasındaki determinasyon katsayıları dikkate alındığında, katılımcıların değerlendirme alt boyutunda meydana gelen 1 birimlik bir artış, onların sosyalleşme düzeylerinde %05'lik bir azalışa neden olduğunu söyleyebiliriz.

Boş zaman tutumu alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında anlamlı ilişki olup olmadığını test etmek için yapılan korelasyon testi sonuçları, boş zaman tutumu alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında düşük düzeyde negatif yönlü, anlamlı ilişki olduğunu göstermektedir (Bkz. Tablo 8). Boş zaman tutumu alt boyutu ile sosyalleşme ($r^2=0,05$) alt boyutu arasındaki determinasyon katsayıları dikkate alındığında, katılımcıların boş zaman tutumu alt boyutunda meydana gelen 1 birimlik bir artış, onların sosyalleşme düzeylerinde %05'lik bir azalışa neden olduğunu söyleyebiliriz.

Programlama alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında anlamlı ilişki olup olmadığını test etmek için yapılan korelasyon testi sonuçları, programlama alt boyutu ile sosyalleşme alt boyutu arasında düşük düzeyde pozitif yönlü, anlamlı ilişki olduğunu göstermektedir (Bkz. Tablo 8). Programlama alt boyutu ile sosyalleşme ($r^2=0,06$) alt boyutu arasındaki determinasyon katsayıları dikkate alındığında, katılımcıların programlama alt boyutunda meydana gelen 1 birimlik bir artış, onların sosyalleşme düzeylerinde %06'lık bir artışa neden olduğunu söyleyebiliriz.

VII.ÖNERİLER

Geçmişten günümüze boş zaman, sosyal ve ekonomik gelişimle birlikte aynı oranda yükselmiş ve önemi her zaman farkında olunan bir zamandır. Günümüzde bireylerin yaşam alışkanlıkları ve zorunlu hayat akışları içerisinde boş zamanlarını doğru, efektif, faydalı olarak şekillendirmeleri son derece önem arz etmektedir. Geleceğin yetişkini olacak genç bireyler için bu durum çok daha önemlidir.

Genç bireylerin boş zamanlarını doğru, planlı ve efektif olarak değerlendirmelerine yardımcı olmak için boş zaman aktivitelerini gerçekleştirebilecek fiziki şartların sağlanması gerekmektedir. Bu şartlar sağlandığında bireyler boş zamanlarını daha etkin ve verimli bir şekilde kullanmasıyla birlikte fiziksel, ruhsal ve sosyal kazanç elde edeceklerdir.

Boş zamanlarını değerlendiren bireyler çeşitli aktiviteler sayesinde giderek azalan sosyalleşme olgusunu da güçlendirmiş olurlar. İnsan yaratılışı itibariyle sosyal bir varlıktır ve hiçbir şey yapmadan durabilen bir varlık değildir. İnsanoğlu dinamik yapıya sahiptir. Ancak boş zaman yönetiminde etkili olamayan bireyler dinamik yapılarından uzaklaşmaktadır. Sosyalleşme ile arasına mesafe koyarak da dinamik yapısında eksilmeler olacaktır. Bu durum bireyi fiziksel, ruhsal rahatsızlıklar yaşamaya sebep olacaktır.

Boş zaman yönetimleri ile sosyalleşme kavramları arasında ilişkiyi incelediğimizde bireylerin toplumla kaynaşmasıyla topluma karışması, boş zamanlarını etkili bir şekilde geçirmesiyle birlikte sosyalleşmesine fayda sağladığı görülmektedir.

Mevcut çalışma ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde boş zaman yönetimleri ve sosyalleşme ile ilgili çalışmaların oldukça sınırlı olduğu saptanmıştır. Araştırmanın

örneklem grubu mevcut çalışmanın sınırlılığını belirtmektedir. Boş zaman yönetimleri ile sosyalleşme düzeyleri ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde büyük ölçüde tutarlılık ve benzerlik gösterdiği görülmektedir. Bu sebeple elde edilen bulgular genele uygulanabilir. Ancak üniversiteler genellikle birbirlerine yakın düşünce ve bakış açısına sahip öğrencileri barındırır. Her üniversitesin öğrenci profili farklı olabilir fakat aynı üniversite öğrencileri ile benzerlik gösterebilir. Çalışma sadece tek bir üniversite öğrencileri ile sınırlı olduğu için farklı üniversite öğrencileriyle veya farklı özgeçmişe sahip bireylere de yapılması önerilmektedir.

Alan yazısına bakıldığında mevcut çalışma ile ilgili farklı örneklem ve ölçek kullanılarak yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Bu nedenle bu çalışmanın konu ile yapılacak başka çalışmalara fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar, Y., Uluğtevin, S., Öntaş, Ö. (2004). Çocuk Adalet Siteminde Sosyal İnceleme Raporları (Sir) ve Gözetim Raporlarının Yeri. TBB. Dergisi. Sayı: 53. S: 37.
- Ağaoğlu, Y. S., Taşmektepligil, M. Y., & Bayrak, M. (2005). Dünyada ve Türkiye'de serbest zaman kavramının tarihsel gelişimi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(11), 1-10.
- Ağılönü, A. (2007). *Yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetleri ve model belirleme (Fethiye örneği)* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Akay, İ. (2006). *Sosyalleşme sürecinde kitle iletişim araçları*(Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Akgül, B.M, Karaküçük S. (2015). Boş Zaman Yönetimi Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *International Journal Of Human Sciences*, Cilt: 2, Sayı: 12, ss. 1867 1880.
- Akyürek, G., Sinem, K. A. R. S., & BUMİN, G. (2018). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman ile ilişkili tutum, yönetim ve memnuniyetlerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 1-12.
- Akyüz, H. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi Bartın Üniversitesi Örneği. Bartın: Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Arat, T., & Çalımlı, Y. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Tercihleri: Selçuk Üniversitesi Turizm Fakültesi Örneği. *Çatalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (2).

- Ardahan, F., & Lapa, T. Y. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Tatmin Düzeylerinin Cinsiyete Ve Gelire Göre İncelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 21(4), 129-136.
- Arı, Ç. (2017). Pedagojik Formasyonda Kayıtlı Öğretmen Adaylarının Boş Zaman Yönetimleri ve Yaşam Kaliteleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Ankara: Yüksek Lisans Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Arslan, A. (2011). Medyanın birey, toplum ve kültür üzerine etkileri. *Journal of Human Sciences*, 8(1).
- Aslan, N., ve Cansever, B. A. (2012). Ergenlerin Boş Zaman Değerlendirme Algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(42).
- Atalay, A. (2012). Bireylerin Sosyal Algı ve Sosyalleşme Düzeylerinin Gelişiminde Rekreatif Uygulamaların Önemi, I. Rekreatif Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı, 12-15 Nisan 2012, Antalya, 2012:958-970.
- Aytan, G. K. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin sosyalleşmelerinde sporun etkileri. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara*
- Bahar, H. İ. (2008). Sosyoloji. Ankara, 2. Baskı. ss.27 – 33, 75 – 81.
- Bakay, M. (2018). *Ortaöğretim öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının belirlenmesi* (Master's thesis, Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

- Bardakçı, S. (2010). Çevrimiçi öğrenme ortamında algılanan sosyalleşme ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 43(1), 17-39.
- Başaran, İ. (1996). Eğitime Giriş. Ankara Yargıcı Matbaası, ss, 76 – 77, 133, 169 – 170.
- Batur, Z. (2014). Sosyalleşmenin bir aracı olarak anadili öğretimi: Anadili ders kitaplarındaki sosyalleşmeye yönelik tema ve kodlar (Türkçe ve Almanca örneğinde). *Eğitim ve Bilim*, 39(171).
- Bayram, K. ve Tuncel, S. (2019). Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(3), 20-31.
- Bedir, F. (2016). Boş Zaman (Rekreasyonel) Aktivitelerinin Stresin Üstesinden Gelebilme Rolünün İncelenmesi. Erzurum: Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Binbaşıoğlu, H. Tuna, H. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarına Yönelik Tutumları: Doğu Anadolu Bölgesindeki Myo Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 5, ss. 74-93.
- Bodur, F. (1998). Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Eğilimleri. Eskişehir: Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bozkurt, V. (2007). Değişen Dünyada Sosyoloji. Bursa, Ekin Yayıncılık, ss. 111 – 131.

- Büküşoğlu, N. ve Bayturan, A. F. (2005). Serbest zaman etkinliklerinin gençlerin psiko-a sosyal durumlarına ilişkin algısı üzerindeki rolü. *Ege Tıp Dergisi*, 44(3), 173-177.
- Cudny, W., & Rouba, R. (2011). Theatre and Multicultural Festivals in Lodz as a Free Time Management Factor Among the İnhabitants and Tourists in the Post-Industrial City. *Acta Geographica Universitatis Comenianae*, 55(1), 3-22.
- Çakır, V. O. (2017). Üniversite öğrencilerin serbest zaman doyum düzeyleri ile serbest zaman yönetimleri arasındaki ilişki. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 17-27.
- Çakırcıoğlu, H. (1998). Rekreasyon; Beden Eğitimi Dersi ve Diğer Dersler Açısından Okullarda Ders Dışı Faaliyetlerin Durumu. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi.
- Çoruh, Y. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyonel Eğilimleri ve Rekreasyonel Etkinliklere Katılımına Engel Olan Faktörler (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği). Ankara: Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Çubuk, M. (1984). Turizmin Dinleme, Eğlenme ve Bzd ile Bütünleşmesi, Yeniden Tanım Denemesi ve Turizmin Planlanmasında Sistemli Bir Yaklaşım. Msü Yayınları, İstanbul.
- Çuhadar, A. (2020). *Sosyal medya kullanımı ve boş zaman yönetimi ilişkisinin incelenmesi: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma* (Master's thesis, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi).

- Çuhadar, A., Demirel, M., Er, Y., & Serdar, E. (2019). Lise Öğrencilerinde Boş Zaman Yönetimi ve Gelecek Beklentisi İlişkisi. *Journal Of International Social Research*, 12(66).
- Çuhadar, A., Er, Y., Demirel, M., & Demirel, D. H. (2019). Bireyleri Rekreatif Amaçlı Egzersize Motive Eden Faktörlerin İncelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 153-161.
- Demirel, M., Demirel, D. H., & Serdar, E. (2017). Constraints and perceived freedom levels in the leisure of university students. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 789-795.
- Doğaner, S. ve BALCI, V. (2017). Ankara üniversitesi öğrencilerinin serbest zamanlarında egzersize katılma sıklıkları ve nedenleri. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(3), 119-128.
- Duran, Ü. B., Güler, C., & Çavuşoğlu, S. B. (2020). TENİS OYUNCULARINDA BOŞ ZAMAN YÖNETİMİ ve YAŞAM DOYUMU. *TURAN: Stratejik Arastirmalar Merkezi*, 12(48), 302-313.
- Durhan, T. A., Akgül, B. M., & Karaküçük, S. (2017). Rekreatif Amaçlı Yüzme Sporuyla Uğraşan Bireylerin Boş Zaman Yönetimleri Üzerine Bir Değerlendirme. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(4), 8-16.
- Elçi, D. (2008). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Örgütsel Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi.

- Er, Y., Demirel, M., & Çuhadar, A. (2020). Investigation Of Leisure Management Skills and Leisure Boredom in University Students in Terms Of Different Variables. *International Journal Of Applied Exercise Physiology*, 9(6), 49-54.
- Er, F., Taşhan, A., & Aslan, D. (2018). The Relationship Between Time Management Skills and Use of Social Networking in University Students. *International Journal of Scientific and Technological Research*, 4(8), 71-77.
- Eranıl, A. K. ve Özcan, M. (2018). Lise öğrencilerinin boş zaman yönetimi becerisinin incelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(6), 779-785.
- Eranıl, A. K., Özcan, M., & Özek, B. Y. (2019). Examination of classroom management a competencies of faculty of education students.
- Erkal, M. E., Baloğlu, B., & Baloğlu, F. (1997). *Ansiklopedik sosyoloji sözlüğü*. Der Yayınları.
- Fişekçioğlu, İ. B. ve Özсарı, A. (2017). Leisure time management and the attitudes of disabled athletes. *International Journal of Sport Culture and Science*, 5(4), 302-318.
- Gediz, S. (2012). Kamu Hizmeti Olarak Rekreasyon Etkinlikleri Kapsamında Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri Batı Akdeniz Bölgesi Gençlik Merkezleri Analizi. Antalya: Yüksek Lisans Tezi, Antalya Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ss. 8-10.

- Gök, M. (2016). Ortaöğretimde Aktif Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara.*
- Göker, G., Demir, M., & Doğan, D. (2010). Ağ toplumunda sosyalleşme ve paylaşım: Facebook üzerine ampirik bir araştırma. *e-Journal of New World Sciences Academy*: 5 (2). *Makale numarası: 4C0035.*
- Greendorfer SL. Socialization Process And Sport Behavior, T, Horn(ed), *Advances in Sport Psychology*, Champaign, Human Kinetics, IL, 2002:377-411.
- Güçer, E., Altunöz, Ö., & Pash, N. Ç. (2019). Yerel Halkın Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları: Giresun İli Örneği (Appraisal of Leisure Time Habits of Local People: Example of the Province of Giresun). *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 7(4), 3189-3201.
- Güler, S. (2008). *Ailede çocuğun sosyalleşmesi* (Master's thesis, Kırıkkale Üniversitesi).
- Güney, S. (2000). Davranış Bilimleri. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, ss. 48 – 55.
- Gürbüz, B. ve Henderson, K. (2013). Exploring The Meanings Of Leisure Among Turkish University Students. *Croatian Journal Of Education: Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*, 15(4), 927-957.
- Hekim, Ö. ve Er, Y. (2022). Examination of University Students' Reasons to Participate in Nature-Based Sports Leisure Activities and Leisure Constraints. *Journal of Education and Recreation Patterns*, 3(2), 100-113.

- Işıkgöz, M. E., Gürbüz, P. G., & Esentaş, M. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Yönetimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 413-429.
- Işık, U. ve Cengiz, R. (2018). Doğa Kulüplerine Üye Bireylerin Zaman Yönetimi ve Karar Verme Stilllerinin İncelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(2), 25-35.
- İçli, G. (2002). Sosyolojiye Giriş. Denizli, Anı Yayıncılık, ss. 91 – 96.
- İlhan, L. (2008). Eğitilebilir zihinsel engelli çocuklarda beden eğitimi ve sporun sosyalleşme düzeylerine etkisi. *Kastamonu eğitim dergisi*, 16(1), 315-324.
- İlhan, L. (2008). Sosyalleşmenin Erken Yaşlarda Başlaması ve Spor ile İlişkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. Sayı: 16 (1). S: 316 – 317.
- Kaas, E. T., & Artımaç, A. (2017). FREE TIME MANAGEMENT, LEISURE PARTICIPATION AND SATISFACTION IN UNIVERSITY STUDENTS. *Journal of Educational & Instructional Studies in the World*, 7(4).
- Karaca, A. A. (2015). Serbest zaman katılımı, psikolojik iyi olma ve serbest zaman engelleri ile baş etme stratejilerinin üniversite öğrencileri üzerinde incelenmesi.
- Karaküçük, S. (2005). Rekreasyon – Boş Zaman Değerlendirme. Gazi Kitapevi, 5.Basım, Ankara, ss. 59–89.
- Karaküçük, S., Ekenci, G. (1995). Okulların Boş Zamanları Değerlendirme (Rekreasyon) Eğitimindeki Rolü. *Milli Eğitim Dergisi*, ss. 62–66.

- Karatepe, H. K., Yüce, U. Ö., & Yıldırım, T. Ö. (2020). Zaman yönetimi: Üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(21), 1-21.
- Karlı, Ü., Polat, E., Yılmaz, S., Koçak, S. (2008). Serbest Zaman Tatmin Ölçeği'nin (Sztö-Uzun Versiyon) Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması, *Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt:2, Sayı: 19, ss. 80-91
- Kartal, A., Çınar, İ., & Ağgön, B. (2012). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*, 1(1), 1-9.
- Kazancı, E. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Değerlendirme Şekilleri ile Kariyer Seçimleri Arasındaki İlişki: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği. Muğla: Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı.
- Kenyon, G. S., & McPherson, B. D. (1973). Becoming involved in physical activity and sport: A process of socialization. *Physical activity: Human growth and development*, 303-332.
- Kenyon, G. S., & McPherson, B. D. (1974). An approach to the study of sport socialization. *International Review of Sport Sociology*, 9(1), 127-139.
- Kırtepe, A., & Uğurlu, F. M. (2018). REKREATİF AMAÇLI SPOR SALONUNA GİDEN BİREYLERİN BOŞ ZAMAN YÖNETİMLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLERE GÖRE BELİRLENMESİ. *Electronic Turkish Studies*, 13(2).

- Kırkpınar, M. (2004). Lise Son Sınıftaki Öğrencilerin Boş Zaman Faaliyetlerine Katılma Biçimlerinin Araştırılması. *Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi, Muğla.*
- Koçyiğit, M., Erdoğan, M., Uyar, M., & Çınar, M. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklerle Sosyalleşme Düzeylerinin İletişim Becerileri Ve Duygusal Zekaları Üzerine Etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), 966-988.
- Korkmaz, M., & Uslu, T. (2020). Fitness yapan bireylerin benlik saygısı, sosyal görünüş kaygısı ve sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(3), 1-18.
- Koruç, Z., & Bayar Koruç, P. (1989). Sporun kişilik üzerine etkileri araştırma raporu. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü SESAM Ankara, Türkiye.
- Köybaşı, N. (2006). Boş Zaman Sosyolojisi ve Boş Zamanları Değerlendirme Aracı Olarak Dinlence Turizmi ve Kültür Turizmine Katılan Yerli Turistlerin Karşılaştırmalı Sosyolojik Analizi. Eskişehir: Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, ss. 64-73.
- Küçükkesmen, E., Şimşek, A., & Türkoğlu, M. E. (2020). Önlisans öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerine göre boş zaman yönetimi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (38), 202-231.
- Lewis, S. (2003). The Integration Of Paid Work and The Rest Of Life. Is Post- Industrial Work The New Leisure? *Leisure Studies*, Cilt:4, Sayı: 22, ss. 343-345.

- Macan, T. H., Shahani, C., Dipboye, R. L., & Phillips, A. P. (1990). College students' time management: Correlations with academic performance and stress. *Journal of educational psychology*, 82(4), 760.
- Misra, R., & McKean, M. (2000). College students' academic stress and its relation to their anxiety, time management, and leisure satisfaction. *American journal of Health studies*, 16(1), 41.
- Nazik, M., & ARLI, M. (1998). Süper marketlerden Alışveriş Yapan Ailelerin Özellikleri ve Satın Alma Biçimleri. *Standart*, 37(438).
- Numi J.E., Jari-Erik Numi, Salmela-Aro K., Laursen B., Burk W. J., Kiuru N. (2010). Pressure to Drink But Not to Smoke: Disentangling Selection and Socialization in Adolescent Peer Networks and Peer Groups. *Journal of Adolescence*. S: 801 – 812.
- Özçelik, E. (2007). *Öğrencilerin sosyalleşmesinde beden eğitimi dersinin rolü* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Özekes, M. (2011). Ergenlik döneminde boş zaman aktivitelerinin incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 12(1), 1-21.
- Özkök, E. (1985). Kitlelerin Çözülüşü: İletişim Kuramları Açısından. *Ankara: Tan Yayınları*.
- Pala, A. (2012). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin boş zaman değerlendirme alışkanlıklarının ve mesleki doyumlarının tespiti ve incelenmesi (İstanbul-Pendik Örneği)* (Master's thesis, Sakarya Üniversitesi).

- Sanlav, R., Gürkan, A. C.(2021). Spor Lisesi Öğrencilerinin Boş Zaman Yönetimini Bazı Değişkenler Üzerine İncelenmesi. INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL, HUMANITIES AND ADMINISTRATIVE SCIENCES
- Savaş, G. (2006). Kitle İletişim Araçlarına Eleştirel Bir Yaklaşım. İnsan Bilimleri Dergisi. ss. 1 – 4.
- Serçek, S. ve Serçek, G. Ö. (2015). Serbest Zaman Etkinlikleri Olarak Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılmaları ve Sosyalleşmeleri Arasındaki İlişki. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (51), 1-21.
- Soyer, F., Yıldız, N. O., Demirel, D. H., Serdar, E., Demirel, M., Ayhan, C., & Demirhan, O. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılımlarına Engel Teşkil Eden Faktörler İle Katılımcıların Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 2035-2046.
- Söğüt, B. (2019). Ortaokulda Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Sosyalleşme Üzerine Etkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi
- Stebbins, R. A. (2013). Homo Otiosus: Who is this creature, does it exist, should it matter. *Leisure Studies Association Newsletter*, 94, 19-21.
- Su, İ. H. ve Yıldırım, İ.(2022). Emeklilerde Boş Zaman Yönetimi, Rekreatif Etkinlik Katılımı ve Yaşam Doyumunun İncelenmesi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 117-132.

- Şahan, H. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2008(2), 248-266.
- Şentürk, N. (2009). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme süreçlerinde aile kurumunun etkisi: Sakarya üniversitesi örneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: TC Sakarya Üniversitesi SBE*.
- Trueman, M., & Hartley, J. (1996). A comparison between the time-management skills and academic performance of mature and traditional-entry university students. *Higher education*, 32(2), 199-215.
- Tuna, M., Kaya, K. (2008). İlköğretim Çağındaki Çocukların Sosyalleşmesinde Televizyonun Etkisi. Isparta: SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi. Sayı: 17. S: 159 – 162.
- Tunçalp, Ö. (2011). Seçilmiş ortaöğretim öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde beden eğitimi ve spor aktivitelerinin rolü ve önemi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya*.
- Uluğtekin, S. (1991). *Hükümlü çocuk ve yeniden toplumsallaşma*. Bizim Büro.
- Uyar, M. (2018). *Serbest zaman kuruluşlarından yararlanan gençlerin sosyalleşme düzeyleri ve iletişim becerilerinin incelenmesi* (Doctoral dissertation, Necmettin Erbakan University (Turkey)).
- Uygur, A. (2007). Yönetim ve organizasyon. 2. Baskı, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- Wang, W. C., Wu, C. Y., Wu, C. C., & Huan, T. C. (2012). Exploring the relationships between free-time management and boredom in leisure. *Psychological Reports*, 110(2), 416-426.

- Yağmur, Y., & Gaberli, Ü. (2020). Rekreasyon: Tarihsel Gelişim, Teoriler, Farklı Alanlarla İlişkiler ve Güncel Gelişmeler. *Rekreasyonel Liderlik içinde*, 389-404.
- Yağmur, Y. (2015). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme süreci ve rekreasyon aktivitelerinin incelenmesi: Erciyes Üniversitesi örneği.
- Yaman, B., Akgül, B. M., Karaman, M., Ayyıldız, T., & Karaküçük, S. (2016). Gençlik Merkezi Faaliyetlerine Katılan Bireylerin Serbest Zaman Tatmin Düzeylerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(3), 474-487.
- Yaşartürk, F., Akyüz, H., & Karataş, İ. (2017). Rekreatif etkinliklere katılan üniversite öğrencilerinin serbest zamanda sıkılma algısı ile yaşam doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 3(Special Issue 2), 239-252.
- Yaşartürk, F., Akyüz, H., & Karataş, İ. (2018). Rekreasyon bölümü öğrencilerinin boş zaman yönetimi ile akademik başarılarını etkileyen örgütsel faktörler arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 233-243.
- Yazicioğlu, M. (2010). *Boş zaman yönetimi ve rekreatif faaliyetler: Memur emeklilerinin rekreatif faaliyetlerinin analizine ilişkin bir uygulama* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Yerlisu, L. T., Ağyar, E., & Bahadır, Z. (2012). Yaşam Tatmini, Serbest Zaman Motivasyonu, Serbest Zaman Katılımı: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Üzerine Bir İnceleme (Kayseri İli Örneği). *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(2), 53-59.
- Yetim, A. (2000). Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63-72.

- Yetim, A. (2011). Sosyoloji ve Spor. Ankara, Berikan Yayınevi, ss. 93 – 160, 213 – 250.
- Yetiş, Ü. (2008). Orta Öğretim Öğrencilerinin Boş Zaman Değerlendirme Eğilimlerinin Farklı Değişkenlere Göre Belirlenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 193-205.
- Yıldırım, İ. (2015). A study on physical education teachers: the correlation between self-efficacy and job satisfaction. *Education*, 135(4), 477-485.
- Yıldırım, M. ve Bayrak, C. (2017). Üniversite öğrencilerinin spora dayalı fiziksel aktivitelere katılımları ve yaşam kalitelerinin akademik başarı ve sosyalleşme üzerine etkisi (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Örneği). *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 123-144.

EKLER

Normal Dağılım Testi Sonuçları

Tests of Normality

cinsiyet		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
AMACBELIRLEMEVEYONTEM	Kadın	,106	190	,000	,986	190	,057
	Erkek	,086	230	,000	,983	230	,008
DEGERLENDIRME	Kadın	,169	190	,000	,948	190	,000
	Erkek	,190	230	,000	,911	230	,000
BOSZAMANTUTUMU	Kadın	,176	190	,000	,861	190	,000
	Erkek	,309	230	,000	,698	230	,000
PROGRAMLAMA	Kadın	,141	190	,000	,921	190	,000
	Erkek	,152	230	,000	,932	230	,000
SÖTOPLAMORTALAMA	Kadın	,126	190	,000	,922	190	,000
	Erkek	,109	230	,000	,936	230	,000

a. Lilliefors Significance Correction

Tests of Normality

yas		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
AMACBELIRLEMEVEYONTEM	17-20	,122	136	,000	,971	136	,005
	21 ve üstü	,080	284	,000	,989	284	,030
DEGERLENDIRME	17-20	,189	136	,000	,919	136	,000
	21 ve üstü	,181	284	,000	,931	284	,000
BOSZAMANTUTUMU	17-20	,210	136	,000	,753	136	,000
	21 ve üstü	,256	284	,000	,794	284	,000
PROGRAMLAMA	17-20	,139	136	,000	,936	136	,000
	21 ve üstü	,148	284	,000	,922	284	,000
SÖTOPLAMORTALAMA	17-20	,119	136	,000	,949	136	,000
	21 ve üstü	,129	284	,000	,916	284	,000

a. Lilliefors Significance Correction

Tests of Normality

	sinif	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
AMACBELIRLEMEVEYONTEM	1. sınıf	,129	115	,000	,974	115	,022
	2. sınıf	,068	109	,200 [*]	,982	109	,137
	3. sınıf	,107	126	,001	,980	126	,055
	4. sınıf	,105	70	,053	,977	70	,213
DEGERLENDIRME	1. sınıf	,186	115	,000	,920	115	,000
	2. sınıf	,164	109	,000	,950	109	,000
	3. sınıf	,197	126	,000	,908	126	,000
	4. sınıf	,212	70	,000	,906	70	,000
BOSZAMANTUTUMU	1. sınıf	,241	115	,000	,694	115	,000
	2. sınıf	,214	109	,000	,851	109	,000
	3. sınıf	,250	126	,000	,803	126	,000
	4. sınıf	,274	70	,000	,763	70	,000
PROGRAMLAMA	1. sınıf	,132	115	,000	,942	115	,000
	2. sınıf	,123	109	,000	,938	109	,000
	3. sınıf	,162	126	,000	,919	126	,000
	4. sınıf	,218	70	,000	,881	70	,000
SÖTOPLAMORTALAMA	1. sınıf	,103	115	,004	,954	115	,001
	2. sınıf	,165	109	,000	,885	109	,000
	3. sınıf	,112	126	,001	,949	126	,000
	4. sınıf	,130	70	,005	,912	70	,000

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

Tests of Normality

	hissedienrefahduzeyi	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
AMACBELIRLEMEVEYONTEM	Düşük	,069	137	,200 [*]	,986	137	,183
	Orta	,133	257	,000	,976	257	,000
	Yüksek	,149	26	,144	,952	26	,253
DEGERLENDIRME	Düşük	,156	137	,000	,941	137	,000
	Orta	,199	257	,000	,905	257	,000
	Yüksek	,162	26	,077	,932	26	,087
BOSZAMANTUTUMU	Düşük	,259	137	,000	,711	137	,000
	Orta	,206	257	,000	,822	257	,000
	Yüksek	,413	26	,000	,659	26	,000
PROGRAMLAMA	Düşük	,131	137	,000	,932	137	,000
	Orta	,147	257	,000	,927	257	,000
	Yüksek	,174	26	,043	,881	26	,006
SÖTOPLAMORTALAMA	Düşük	,057	137	,200 [*]	,982	137	,072
	Orta	,176	257	,000	,896	257	,000
	Yüksek	,127	26	,200 [*]	,971	26	,639

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

Tests of Normality

	haftalikboszamansuresiyeterliliği	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
AMACBELIRLEMEVEYONTEM	Kesinlikle Yetersiz	,128	46	,055	,966	46	,201
	Yetersiz	,078	69	,200 [*]	,987	69	,688
	Normal	,102	160	,000	,984	160	,055
	Yeterli	,142	111	,000	,961	111	,003
	Kesinlikle Yeterli	,129	34	,161	,956	34	,191
DEGERLENDIRME	Kesinlikle Yetersiz	,111	46	,200 [*]	,953	46	,059
	Yetersiz	,159	69	,000	,940	69	,002
	Normal	,183	160	,000	,904	160	,000
	Yeterli	,228	111	,000	,876	111	,000
	Kesinlikle Yeterli	,214	34	,000	,853	34	,000
BOSZAMANTUTUMU	Kesinlikle Yetersiz	,272	46	,000	,706	46	,000
	Yetersiz	,237	69	,000	,816	69	,000
	Normal	,226	160	,000	,778	160	,000
	Yeterli	,220	111	,000	,811	111	,000
	Kesinlikle Yeterli	,429	34	,000	,643	34	,000
PROGRAMLAMA	Kesinlikle Yetersiz	,138	46	,028	,927	46	,006
	Yetersiz	,132	69	,005	,920	69	,000
	Normal	,173	160	,000	,924	160	,000
	Yeterli	,129	111	,000	,929	111	,000
	Kesinlikle Yeterli	,233	34	,000	,836	34	,000
SÖTOPLAMORTALAMA	Kesinlikle Yetersiz	,132	46	,043	,942	46	,023
	Yetersiz	,169	69	,000	,898	69	,000
	Normal	,124	160	,000	,914	160	,000
	Yeterli	,134	111	,000	,899	111	,000
	Kesinlikle Yeterli	,147	34	,060	,942	34	,069

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

Tests of Normality

serbestzaman kuruluslarindan faydalanmasi kligi		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
AMAC BELIRLEME VE YONTEM	Haftada 7 Gün	,132	27	,200 [*]	,945	27	,163
	Haftada 3-4 Kez	,146	126	,000	,961	126	,001
	Haftada 1 Kez	,096	169	,001	,985	169	,059
	Ayda 1 Kez	,081	98	,114	,986	98	,374
DEGERLENDIRME	Haftada 7 Gün	,204	27	,005	,860	27	,002
	Haftada 3-4 Kez	,234	126	,000	,882	126	,000
	Haftada 1 Kez	,173	169	,000	,922	169	,000
	Ayda 1 Kez	,161	98	,000	,956	98	,002
BOSZAMANTUTUMU	Haftada 7 Gün	,472	27	,000	,559	27	,000
	Haftada 3-4 Kez	,229	126	,000	,812	126	,000
	Haftada 1 Kez	,241	169	,000	,788	169	,000
	Ayda 1 Kez	,206	98	,000	,786	98	,000
PROGRAMLAMA	Haftada 7 Gün	,289	27	,000	,755	27	,000
	Haftada 3-4 Kez	,117	126	,000	,932	126	,000
	Haftada 1 Kez	,172	169	,000	,918	169	,000
	Ayda 1 Kez	,103	98	,013	,946	98	,000
SÖTOPLAMORTALAMA	Haftada 7 Gün	,092	27	,200 [*]	,968	27	,552
	Haftada 3-4 Kez	,141	126	,000	,881	126	,000
	Haftada 1 Kez	,124	169	,000	,936	169	,000
	Ayda 1 Kez	,156	98	,000	,918	98	,000

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

T.C.
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL ve BEŞERİ BİLİMLER

BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU KARARLARI

Toplantı Tarihi	Toplantı Sayısı	Karar Sayısı
26.12.2022	10	294-302

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Yayın Etik Kurulu Prof. Dr. İbrahim COŞKUN başkanlığında 26.12.2022 günü saat 10.00'de toplanarak aşağıdaki kararı almıştır.

KARAR 10-2022/296. Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Kayhan GÖNÜL'ün, Dr. Öğr. Üyesi Yusuf ER danışmanlığında yapacağı "**Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Yöntemleri ve Sosyalleşme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**" başlıklı çalışmaya ait uygulayacakları yönteme ilişkin gerekli izinlerin alınması kaydıyla fikri, hukuki ve telif hakları bakımından sorumluluğu başvuran kişiye ait olmak üzere etik olarak uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

(e-imza)
Prof. Dr. İbrahim COŞKUN
Başkan

(e-imza)
Prof. Dr. Ercan OKTAY
Üye

(e-imza)
Prof. Dr. Özlem SADI
Üye

(e-imza)
Prof. Dr. Mehmet MERCAN
Üye

(e-imza)
Prof. Dr. Murat TEKİN
Üye

(e-imza)
Prof. Dr. Mehmet KURT
Üye

(e-imza)
Prof. Dr. Osman ÇEVİK
Üye

Değerli katılımcılar, bilimsel bir çalışmada kullanılmak üzere bilgilerinize ihtiyaç duymaktayız. Vereceğiniz cevaplar araştırmamızın sonuçlarını olumlu yönde etkileyecektir. Araştırmaya katılmanız gönüllülük esasına dayalıdır. Bu form aracılığı ile elde edilecek bilgiler gizli kalacaktır ve sadece araştırma amacıyla (veya “bilimsel amaçlar için”) kullanılacaktır. Çalışmaya katılmamayı tercih edebilirsiniz veya anketi doldururken istemezseniz son verebilirsiniz. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Kayhan GÖNÜL

Cinsiyetiniz : ☐ Kadın ☐ Erkek

Yaşınız: ☐ 17-20 ☐ 21-25 ☐ 26 ve üstü

Sınıfınız: ☐ 1. Sınıf ☐ 2. Sınıf ☐ 3. Sınıf ☐ 4. Sınıf

Toplumdaki kişilerin refah düzeyini düşündüğünüzde “1” en düşük basamak, “3” en yüksek basamak olmak üzere siz kendinizi bu refah düzeyinin kaçınıcı basamağında görüyorsunuz.

☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek

Haftalık boş zaman süresinin size göre yeterliliğini değerlendiriniz.

☐ Kesinlikle Yetersiz

☐ Yetersiz

☐ Normal

☐ Yeterli

☐ Kesinlikle Yeterli

Serbest Zaman Kuruluşlarından ne Sıklıkla Faydalanırsınız?

Haftada 7 gün ☐

Haftada 3-4 Kez ☐

Haftada 1 Kez ☐

Ayda 1 Kez ☐

Boş Zaman Yönetim Ölçeği

		Tamamen Katılmıyor	Katılıyor m	Kararsız m	Katılmıyor um	Hiç Katılmıyor
1	Boş zamanım için amaç belirlerim	()	()	()	()	()
2	Boş zamanımda yapabileceğlerimin listesini yaparım	()	()	()	()	()
3	Boş zamanım için öncelikleri belirlerim.	()	()	()	()	()
4	Boş zamanımı günlük veya haftalık olarak düzenlerim.	()	()	()	()	()
5	Boş zaman aktiviteleri ile ilgili bilgiler toplarım	()	()	()	()	()
6	Boş zamanımda yapabileceğim aktiviteleri düzenlerim.	()	()	()	()	()
7	Bekleme zamanlarımı kullanırım	()	()	()	()	()
8	Boş zaman kullanımımı değerlendiririm.	()	()	()	()	()
9	Zamanımın bir bölümünü boş zaman aktiviteleri için korurum.	()	()	()	()	()
10	Boş zamanlar anlamlıdır.	()	()	()	()	()
11	Boş zamanlar mutluluk vericidir.	()	()	()	()	()
12	Boş zaman kullanımı önemlidir.	()	()	()	()	()
13	Boş zamana yönelik program yapmanın zaman kaybı olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()	()
14	Boş zamanın önceden kestirilemez olduğuna inanıyorum.	()	()	()	()	()
15	Boş zamanımda ne yapacağımı bilmiyorum.	()	()	()	()	()

		1	2	3	4	5
	SOSYALLEŞME ÖLÇEĞİ	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim.					
2	Toplum içerisinde insanlarla iletişim kurmada seçici davranırım.					
3	İnsanlar toplum içerisinde benimle kolayca diyalog kurabilirler.					
4	Toplumsal olaylarda genellikle topluma liderlik yaparım.					
5	Her türlü sosyal etkinliklere katılmaktan hoşlanırım.					
6	Toplum içerisinde insanlarla tartışmaktan ziyade insanlara yardım etmeyi tercih ederim.					
7	Toplumsal olaylarda toplumu yönlendirmekte başarılıyım. (Örneğin sönük geçen bir toplantıda yol gösterici rolü)					
8	Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim.					
9	Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissedirim.					
10	Toplum içerisinde başkaları ile kolaylıkla iletişim kurarım.					
11	Toplumsal etkinliklere katılan insanlar kendisiyle barışık olur.					
12	Toplumsal etkinliklere katılım ile kişisel beceri ve yeteneklerimi keşfedebilir ve ifade edebilirim.					
13	Toplum içerisinde sevdiğim insanlarla birlikte olduğumda keder ve dertlerimi unuturum.					
14	Toplumda insanların özgürce davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısındayım.					
15	Toplumsal kurallara uymayan insanları haklı görmem.					
16	Toplumsal değerlere bağlı bir kişiliğe sahip birisiyim. (gelenek, töre, inançlar)					
17	Toplumsal değerlere aykırı davranan bireylerin davranışları beni rahatsız eder.					
18	Toplumsal uzlaşmayı bozan davranış sahiplerine hoşgörülü davranmam.					
19	Aileyle ilgili kararların alınmasında katkıda bulunurum.					
20	Aile büyüklerinin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam.					
21	Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoşgörülü davranır.					
22	Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez.					
23	Ailem arkadaş çevremi belirlemede etkin rol oynar.					
24	İnsanların benim davranışlarımı yargılamaya ya da yönetmeye çalışmasından rahatsız olurum.					
25	Okul farklı kültürdeki insanların tanışmasını ve böylece toplumsal bütünleşmenin etkin faktörüdür.					
26	Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar.					
27	Toplumsal aktivitelere katılmakta yaş, cinsiyet ve inanç vb ayrım yapmaktan hoşlanmam.					
28	Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım.					
29	Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım.					
30	Okul farklı insan grupları arasında toplumsal diyalogun ilk adımıdır.					
31	Farklı kültürdeki değer anlayışlarına saygılı davranmayı tercih ederim.					
32	Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmelidir.					
33	Farklı kültür anlayışları toplumsal barışın temel dinamiğidir.					
34	Bizi diğer kültürlerden farklı kılan değer; farklı kültürlerin barış ve uyum içerisinde yaşamasıdır.					